

THE BRITISH ESPERANTIST

The Official Organ of the British Esperanto Association.

VOL^o IV^a. N-RO 41.

MAJO, 1908.

PREZO 3 PENCOJ.

KOSTO DE ABONO, AFRANKITE.

EN GRANDA BRITUJO.

Por unu jaro ... 3 ŝilingoj.
Unu numero ... 3 pencoj.

EKSTERLANDE.

Por unu jaro ... \$b. 75, fr. 4, M. 3.
Laŭ Internacia Mono ... Sm. 1.50.

Abonoj estas akceptataj de la komenciĝo de ĉiu monato, kaj poŝtmarkoj estas akcepteblaj laŭ efektiva valoro. Sin turni al la Sekretario, 133-136, High Holborn, London, W.C.

REDAKCIO.

Manuskriptoj, k.t.p., devas esti sendataj al la Redaktora Komitato, 133-136, High Holborn, London, W.C.

Pri artikoloj la Komitato rezervas al si la rajton korekti la erarojn de stilo, k.t.p.

Ordinare oni ne povas resendi artikolojn neakceptitajn.

ANONCOJ.

Pri Anoncoj, sin turni al S-ro C. A. G. Browne, 53, Wych-street, London, W.C.

ENHAVO.

	PAGO
En Regno de Ombroj. D-ro VALLIENNE	81
La Mirinda Japana Lingvo. W. JARVIS, Itcome, Japanujo	83
Niaj Paskaj Kutimoj. S. JACKSON COLEMAN	85
La Praktikaj Ecoj de Esperanto. Abato A. RICHARDSON	86
How We Shall Go to Dresden. H. BOLINGBROKE MUDIE	87
Neŭtra Esperanto-lando (Amikejo). Profesoro GUSTAVE ROY	87
Libraro kaj Gazetaro	88
Pri Rajtigita Repraŭtantaro. A. E. WACKRILL	90
Alilandaj Sciigoj.—Esperantistaj Edziĝoj	91, 92
Chronicle. Wm. M.	93
Kristanaj Unuigoj de Junaj Viroj	95
Trankviliĝu, mia Kara! A. E. WACKRILL.—A Timely Warning	96
The Edinburgh Meetings. W. M. PAGE	97
Holidays and Propaganda.—Answers to Correspondents	98
B.E.A. Candidates for Membership, Exams., &c.	99
F.K.I., Alvokoj kaj Avizoj	100

En Regno de Ombroj.

*Et, ni docta comes tenues sine corpore vitas
Admoneat volitare cava sub imagine formæ,
Irruat, et frustra ferro diverberet umbras.**

* "Eneido," Lib. VI., vers. 292 ĝis 294.

Ian vesperon, dum mi pensis al la stranga komedioto, kiu nun ludigas en Esperantistaro, nevole tiuj tri Virgiliaj versoj ekkantigis en mia memoro: kaj min mordetis la deziro eliri malvice el la kulisoj kaj aperi sur la scenejon; por hudi la rolon de Sibilo kaj diri al Esperantistaj batalantoj:

"Remetu en ingon vian glavon, ĉar oni ne batalas kontraŭ fantomoj."

Efektive, kion ni vidas? Unuflanke lingvon, kiu ekzistas, kreskas, prosperas, unuvorte vivas; aliflanke senkorpajn projektojn de lingvoj, kiuj ne vivas, kiuj eĉ ne estas fantomoj; ĉar fantomoj korpe ekzistis en pasinta tempo kaj poste mortis, dum tiuj projektoj de artefaritaj lingvoj neniam havis ekzistecon, kaj estas nur revoj. Inter tiuj lingvoj la sola Volapük estas fantomo; ĉar sola ĝi ekzistis kaj mortis:

sed neniuj intencas ĝin revivigi. Oni do parolas pri provoj, eble tre sinceraj, sed nur pri provoj, kaj oni volas kompari kun realaĵo tiujn ĥimerojn: oni eĉ kuraĝas prezenti tiujn pli-malpli malprecizajn projektojn kiel konkurantojn kontraŭ Esperanto, kvazaŭ Esperanto povus havi konkurantojn. Ĉu ĝi ne staras sola sur la supraĵo de l' mondo? Ĉu ĝi ne envolvas la terglobo per siaj 300,000 anoj, per siaj 40 diversaj gazetoj, per sia ĉiutage pli kaj pli kreskanta literaturo? Jam de dudek jaroj Esperanto havis kiel kontraŭulon nur la nesciecon kaj la mallaboremcon de l' publiko; sed ne, tute ne, tiujn ŝajne konkurantajn lingvojn, kiuj neniam ekzistis.

Pro tio estas tute indiferece por ni, ke tiuj ne ekzistantaj idioj akceptu aŭ forjetu la decidon de la Delegitaro; ĉar ilia konsento aŭ malkonsento pli-malpli laŭte proklamita estas komparinda kun sensignifa bruoj, kun bruoj de vento blovanta en kameno: oni ne devas atenti pri ĝi.

Nun ni ekzamenas, kia estas la valoro de l' elekto farita de la Delegitaro. Ĝi ŝajnas al ni simpla nulaĵo. Tial ke Esperanto sola

* Se kunulino pli klara ne al la sciencoj, ke ombroj
Flugas malpeze sen korpo, kiu ŝajnas de formo tildaga;
La tiuj rapidas, kaj vane per glavo traborus ombraron.

ekzistas, kian gravecon povas havi tia elekto? Estus same, se mi decidus, en mia alta saĝeco, ke oni parolos france en Francujo, angle en Anglujo, germane en Germanujo. Oni diras, ke la Delegitaro donis al Esperanto la unuan premion. Ni respondos, ke oni ne povas doni unuan premion al lernanto, kiu estas sola en sia klaso.

Efektive, ni supozu momente, ke la Delegitaro elektis la Bolak'an projekton, kaj al ĝi donis la unuan premion. Ni atendus pacience, ho! tre pacience, ke tiu projekto fariĝos lingvo kaj trovos unu homon, kiu povas ĝin kompreni, paroli, legi kaj skribi, ne uzante vortaron. En tiu sama tempo, Esperanto centobligus, milobligus la nombron de siaj anoj, kaj la rekompencito restus sola sur sia piedestalo, kun sia krono sur kapo, kun en mano sia premilibro, kiun li mem ne povus kompreni, se ĝi estas verkita en Bolak'a lingvo.

La sama rezono estas farinda por Idiom Neutral. Ni atendus, ke tiu projekto fariĝos realaĵo, kaj prezentos al la mondo poemojn kiel *Iliado*, romanojn kiel *Faraono*, dramojn kiel *Hamleto*, *Rabistoj*, *Wilhelm Tell*, aŭ ankaŭ multpaĝajn verkojn originale verkitajn, aŭ fine tiun aron da ĉiulandaj kaj ĉiulingvaj Esperantaj gazetoj, kies tuteco formas nun amason kapablan premege sub sia pezo tiujn, kiuj intencus kontraŭbatali la grandegulon, kiu nomiĝas Esperanto, kaj kiu pli superas la aliajn sensangajn kaj senvivajn lingvajn projektojn, ol Blanka Monto superas simplan talpejon.

Ĉar reale kion faris la Delegitaro? Ĝi elektis lingvon jam elektitan, tial ke de post dek kvin jaroj ĝi sin altrudis al la mondo. Kiel diras franca proverbo: ĝi malfermegis malfermitan pordon.

Efektive oni povas elekti nur inter projektoj: sed Esperanto ne estas plu projekto.

Kiam oni volas konstrui monumenton, oni unue konigas sian intencon al la mondo, kaj poste oni faras konkurson inter arĥitektistoj, petante de tiuj, kiuj volas partopreni tiun konkurson, ke ili faru planon. Kiam ĉiuj planoj estas prezentitaj, juĝantaro ilin ekzamenas, kaj elektinte tiun, kiu al ĝi ŝajnas plej taŭga, decidas, ke la monumento estu konstruita laŭ tiu plano: tiam ĝi komisiis al la artisto, kiu ricevis la unuan premion, la plenumadon de l' projekto.

Sed ĉu ne estus konsiderinda kiel malsaĝulo la homo, kiu, por honori la memoron de gloraj viroj proponus la elekton de Panteono sur la *Sainte-Genevieve*'a monteto, kaj kiu, ne ŝajnante rimarki, ke de unu kaj duono da jarcento jam staras tia monumento, senride komparus la iam konstruitan memorejon kun aliaj planoj de samcela monumento konstruota sur la sama loko. Jen estas tamen tio, kion faris la

Delegitaro. Ĝi ne vidis, aŭ prefere ne volis vidi, ke la Esperanta konstruaĵo estas ne plano, sed tute finita monumento, kiun eble oni povas plialtigi, sed al kies fundamentoj estas malpermesate tuŝi eĉ iomete, se oni ne volas, ke la tuta konstruaĵo, subfosita en sia bazo, elfalegu subite.

Ĉar nun estas alveninta la momento ekzameni tiun demandon pri ŝanĝoj kaj plibonigoj en la lingvo.

Kompreneble, kiel ĉiuj Esperantistoj, ni havas pri tiu temo niajn proprajn kaj privatajn opiniojn: sed ni konfesas humile, ke tiuj opinioj valorus nur, se ilin akceptus la tuta Esperantistaro. Sed en diversaj paroladoj, kiujn ni havis kun niaj tre kleraj kaj tre spertaj Esperantistaj kolegoj, ni rimarkis, ke estas neeble alveni al sama konsento pri la farindaj ŝanĝoj kaj plibonigoj. Tion, kion unu aprobas, malaprobas alia. Tio, kio ŝajnas por ĉi tiu la honto de Esperanto, estas kontraŭe konsiderita de alia kiel genia elpensitaĵo. Estas same pri la projektoj pli-malpli oficiale proponitaj, kvankam ne subskribitaj: neniue el ili povis kaj povos altiri al si la plenan konsenton de ĉiuj Esperantistoj. Kian moralon oni do devas eltiri el tiu konfuzo? Ĝi estas jena: eble en Esperanto troviĝas difektoj (tion mi ne scias); sed tial ke neniue povas konsenti kun sia najbaro pri tiuj difektoj, tio pruvas, ke ili ne estas gravaj kaj devenas ne de realaj malbonaj kvalitoj en la lingvo, sed prefere de propraj kaj privataj sentoj. Do ni ne ŝanceliĝas diri al ĉiuj reformistoj:

“Estu tiel humila, kiel ni. Ne kredu, ke viaj ideetoj estos aprobitaj de la tuta mondo. Ne penu semi konfuzon en la spiriton de nekleruloj kaj de timemuloj, kiuj, ne povante kompreni tion, kio okazas, kredos, ke Esperanto estas malbona kaj neperfekta, tial ke oni volas ĝin ŝanĝi, ĝin pliperfektigi. Esperanto estas lingvo perfekta; ĉar se ĝi havus gravajn kaj ne-disputeblajn difektojn, jam de longa tempo la tuta Esperantistaro, ĉefita de sia Majstro, estus alveninta al sama konkludo pri tiuj punktoj, kaj ne estus atendinta vian intervenon por ilin malaperigi.”

Oni diras: “Ne forĵetu la protekteton de la Delegitaro, de tiu Delegitaro, kiu estas delegita de neniue registaro, de neniue oficiala aŭtoritato: por ricevi tiun protekteton, ne ŝanceliĝu mal-konstrui la fundamenton mem, t.e. la alfabeton de via mirinda lingvo; kaj sub preteksto, ke ni ĝin plibonigos, lasu nin ĝin plimalbonigi. Se vi ne konsentas akcepti malgravajn ŝanĝojn, kontraŭ Esperanto stariĝos subite alia artefarita lingvo tute timinda, kiu neripareble ruinigos en unu momento la laboron de dudek jaroj, kaj malaperigos per unu sola potenca gesto la 300,000 Esperantistojn dissemintajn sur

la supraĵo de la terglobo, kaj la amason da ĉiuspecaj verkoj jam aranĝitajn en Esperantistaj bibliotekoj."

Mi konfesas, ke tiuj minacoj lasas min malvarma. Kontraŭ Esperanto starigos ne unu, sed dek, dudek, tridek lingvoj, tiom da lingvoj kiom da protestantoj. Ĉar neniu reformanto volas akcepti la ideojn de sia najbaro; kaj ĉiu opinio taŭgaj nur siajn privatajn sentojn. Efektive, tial ke ili fariĝis reformistoj, tio pruvas, ke ili estas nekapablaj toleri la disciplinon necesegan en tia afero. Sed tiuj, kiuj ne povas akcepti la netuŝeblecon de lingvo jam provitan malpli ankoraŭ akceptos la netuŝeblecon de simpla projekto. La reformantoj kaj iliaj fantomaj lingvoj vaporigos rapide: kaj nur staros nedifektita la densa anaro de Esperantistoj, kiuj restos fidelaj al la netuŝebleco de la lingvo.

Oni diras ankaŭ: "Esperanto devas esti enkondukita en sciencajn fakojn; kaj la sciencistoj postulas lingvon logikan kaj facilan."

Ni konfesas, ke estus terure postulema tiu, kiu ne opinias, ke logika kaj facila *estas* Esperanto. Ni multe skribis sciencajn verkojn aŭ originale aŭ traduke, kaj neniam ni estis ĝenitaj de ia malfacileco en la lingvo. Nur mankis la teknikaj vortoj, kaj ni bezonis ilin elpensi, ne sciante ĉu la Esperantistaro rajtigos nian elekton. Tio nin kondukas al la dua punkto de la demando. Esperanto estas perfekta sed ne plena lingvo. Ĝi bezonas, ke oni ĝin pliplenigu per aldonoj kaj per kreo de teknikaj vortaroj. Aldonu sed ne detranĉu. Sed pri tiu punkto ĉiuj Esperantistoj jam konsentas; kaj neniam alvenos disputoj en tiu flanko.

Fine oni aldonas: "En la nuna momento la okazo fari ŝanĝojn estas alveninta: baldaŭ ĝi estos forpasinta."

Ni respondos: "Kiam Doktoro Zamenhof prezentis sian lingvon al la mondo, t.e. antaŭ dudek jaroj, en tiu momento, sed nur en tiu momento, montriĝis la okazo. Hodiaŭ estas tro malfrue. Kiam oni volas elastigi la membrojn de ekvilibristo, oni faras tiun laboron dum lia junaĝo, sed oni ne atendas, ke li estu plenkreskulo. Ĉar, en tiuj kondicoj, oni eble lin mortigas, sed neniam oni ricevas la esperitan rezultaton.

DOKTORO VALLIENNE.

• • •

De Nia Majstro.

Al la "British Esperanto Association" mi sendas mian koran gratulon pro la ŝanĝo de la loĝejo. En la nova loko mi deziras al la Asocio plenan feliĉon kaj ĉiam kreskantan potencon.—

Via,

L. ZAMENHOF.

25/III./08.

La Mirinda Japana Lingvo.

Verkita de W. JARVIS.

De la tempo, kiam mi alvenis en Japanujo, mi ekkaptiĝis de la deziro kompreni tiujn strangajn hieroglifojn, kiujn mi renkontis ĉe ĉiu paŝo en tiu ĉi kurioza lando. Ili ŝajnis teruraj, nevenkeblaj por la Okcidentuloj, kiuj pro tio ne ofte ekinteresiĝas je ili; akirinte kelkajn frazerojn el la parolata lingvo, ili restas kontentaj kaj, ĉar multaj Japanoj komprenas iom da angla lingvo, lerninte ĝin en la lernejo, la fremduloj sin konfidigas je tio kaj nenion deziras plu. Sed por la vera amanto de lingvoj estas kruele vidi ion, kion li ne povas kompreni. Li sentas sin entrudulo en ĉirkaŭaĵoj, kiuj devus por li resti sanktaj, ne tuŝataj de stranga piedo. Li sentas subpreman potencon, kiu malfortigas lian prudenton kaj igas lin nur senhelpa, ridinda kreitaĵo, kiu povas fari nenion sen la intermeto de aliaj; kaj tie ĉi estas ja intermetuloj, ĉiam angle parolantaj Japanoj, ĉiam pretaj helpi la senhelpan fremdulon, kaj ĉiam pretaj ricevi bonan pagon — ne rekte de la fremdulo, sed el la plialtigita prezo, kiun tiu ĉi pagas por siaj aĉetaĵoj per la intermetulo. Kiam Esperanto estos — sciata de la tuta mondo, ne plu estos tiu malagrabla senhelpeco. Feliĉe nia kara internacia lingvo faras progresojn senĉesajn, eĉ en tiu ĉi mirinda lando, kiu kore ricevas ĉiun novan kaj bonan ideon el la Okcidento.

En la nuna tempo en Japanujo la hieroglifoj estas vera potenco; ili altrudiĝas ĉiam kaj ĉie, ili estas la lingvo mem, kaj la elparolataĵo, kiam oni komparas ĝin kun la mirindaj kapabloj de la skribata lingvo, estas nur malforta ilo por la esprimado de la penso. Ekzistas granda malsimileco inter la du lingvaĵoj. Se oni parolus tiel, kiel oni skribas, oni restus nekomprenata. Estas necese aŭ traduki, aŭ montri la hieroglifojn. Tempo estis, kiam oni diris: "Ni forigu la hieroglifojn kaj ekuzi latinajn literojn." Tio estis en la tempo, kiam la Japanoj volis akcepti ĉion Eŭropan, kaj forigi ĉion japanan. Oni fondis societon kaj nomis ĝin "Romaĵi Kŭaj." Tiu societo komencis presi eldonaĵojn per latinaj literoj. Sed ho mirinde! estis neeble represi la grandajn klasikaĵojn per la nova sistemo, estis egale neeble esprimi la eksterordinarajn riĉaĵojn de la hodiaŭa skribata lingvo kaj baldaŭ oni vidis, ke tiu novaĵo minacas detrui tiun grandan kaj potencon organismon la japanan literaturon. La societo ankoraŭ ekzistas, sed ĝiaj fondintoj ekŝiĝis el ĝi.

Kial do la japana literaturo ne povas esti skribata per fonetikaj signoj? La respondo estas simpla. La lingvo entenas grandan nombron da samsonaj sed diverssencaj vortoj, ĉiu el kiuj, tamen, havas sian propran hiero-

glifon, kaj estas nur per helpo de la hieroglifoj, ke oni povas diferencigi tiujn vortojn. Pro tiu samsonco multaj el ili tute malaperis el la parolata lingvo. Restas nur la hieroglifo; foriginte tiun ĉi, oni detruus la vorton. Kiel ekzemplon, mi citas tie ĉi la vorton *ŝi*, kiu havas, inter aliaj, la jenajn signifojn:—poezio, urbo, historio, priskribo, ĵurnalo, familio, sinjoro, kvar, instruisto, majstro, vicgrafo, morto, kapitalo, cirkonstancoj, filo. Tiuj ĉi estas nur ĝiaj simplaj signifoj: kiam oni kunmetas ĝin kun aliaj vortoj, ĝi ricevas novajn senfinajn sencojn. Feliĉe ĉiuj havas siajn specialajn hieroglifojn en la skribaĵo, sen tio ili ne povus ekzisti. Kiel do oni esprimas tiujn ideojn en la parolado? Por tio oni uzas la multsilabajn originalajn japanajn vortojn por la simplaj ideoj kaj hinajn vortojn kombinitajn por la malsimplaj ideoj. La unusilabaj nomoj de la hieroglifoj havis hinan devenon.

En la antikva tempo, kiam oni ne havis skribadon en Japanujo, la lingvo estis tute ne kiel la hina; ĝi konsistis el multsilabaj vortoj, dum la hinaj vortoj estas unusilabaj. Sed kiam oni eksentis la bezonon skribi, anstataŭ preni fonetikan sistemon, oni sin turnis al la najbara imperio—Hinujo—por serĉi skribsistemon. Oni alprenis la hinajn hieroglifojn, kun iliaj signifoj, kaj nomis ilin per la japanaj vortoj. Samtempe ili ne forigis la hinajn nomojn, tiel ke en la japana lingvo ĉiu hieroglifo havas du nomojn—la japanan kaj la hinan, kvankam la hinan sonon oni ne plu elparolas kiel la Hinoj, kaj estas ofte malfacile rekoni ĝin, ekzemple *reĝo* en la hina lingvo estas *wang*; oni alprenis tiun ĉi sonon kune kun la hieroglifo. La hieroglifo restas ankoraŭ tute sama, sed la sono grade aliformiĝis laŭ la japana elparolo, de *wang*, *wa*, *wau*, *wao*, *woo*, ĝis *oo*, kiu estas ĝia nuna elparolo. La rezultato de la algluita hina vortaro sur la originala japana estas granda riĉiĝo de la lingvo. Oni uzas ambaŭ vortarojn en malsamaj cirkonstancoj. Por la simplaj ideoj, oni uzas, kiel mi jam diris, la japanan vorton, sed en la kombinado la hinaj vortoj estas uzataj, ekzemple *minami* signifas *suda*, kaj *kaze* signifas *vento*, sed kiam oni volas esprimi *suda vento* oni diras *nambu*, kiu devenas el hina *nan* (*suda*) kaj *fu* (*vento*); *nf* anstataŭiĝas per *mb* en la fonetiko. *Minami-kaze* oni ankaŭ diras, sed *nambu* estas pli eleganta. La hieroglifo restas sama, kia ajn oni nomas ĝin. Tio montras, ke la hieroglifo prezentas la ideon mem, restas fiksa, netuŝebla, dum la parolataĵo ne havas fortikan fundamenton.

Krom la hinaj hieroglifoj la Japanoj havas du fonetikajn silabajn sistemojn, per kiuj ili povas prezenti ĉiun sonon en la lingvo. Oni nomas ilin *katakana* kaj *hiragana*. La *kata-*

kana oni uzas por la ortografio de fremda vortoj kaj nomoj, kaj la *hiragana* por kunmeti la ideojn en la frazeroj kaj esprimi japanajn vortojn, kiuj ne havas hieroglifojn, speciale por la postpozicioj, pri kiuj mi baldaŭ parolos.

Nun ni venas al la strukturo de la lingvo, kiu estas tre kurioza. Unue, ne estas facile diferencigi la elementojn de la japana lingvo kaj kompari ilin kun la gramatikaj elementoj de la eŭropaj lingvoj, kaj laŭvorta traduko estas tute ne komprenebla. Ĉiu hieroglifo havas fiksan ideon, kiun oni povas nomi substantiva. Por esprimi verbajn, adjektivajn, adverbajn kaj prepoziciajn ideojn oni uzas *postpoziciojn*; tiuj ĉi rilatas kun la substantivoj preskaŭ same kiel la prepozicioj en eŭropaj lingvoj, sed kun la diferenco, ke oni metas ilin *post* la substantivo. Tiuj ĉi postpozicioj ordinaraj skribiĝas ne per hieroglifoj, sed per fonetikaj signoj reprezentantaj unu silabon (*hiragana*), kiel mi antaŭe diris.

Oni ne scias precize la devenon de la japana lingvo, nek al kiu lingva familio ĝi apartenas. Laŭ sia strukturo, sed ne multe laŭ sia vortaro, ĝi similas al la korea lingvo, kaj ambaŭ ĝi kaj la korea eble rilatas kun la mongola kaj manjura lingvoj, kaj tial povas esti enkalkulataj en la altaika grupo. Kvankam laŭ sia deveno, la japana lingvo ne rilatas kun la hina, tamen ĝi alprenis grandan kvanton da hinaj vortoj. En la nuna tempo, por esprimi ĉiujn novajn ideojn, per kiuj ni Eŭropanoj uzas la tiel nomitajn "fremdajn" vortojn—ekzemple: *telegramo*, *velocipedo*, *fotografo*, k. a. — la Japanoj sin turnas al la hina lingvo, same kiel ni nin turnas al la latina kaj greka.

Por montri la eksterordinaran strukturon de la japana frazero mi citas la jenan ekzemplon eltiritan el "Japanajoj," kun laŭvorta traduko:—

Kono goro ni itarimasite, Bukkjoo to moosu
Tiu ĉi periodo je alveninta, Buddhismo ke diras
mono ŭa, tada katoo-gimmin no ŝingiru
afero pri, nur malaltklasa-popolo de kredo
tokoro to natte, ĉuutoo igoo de ŭa,
loko ke iĝinta, meza-klaso pli-alta en pri,
sono doori ŭo ŭakimaeteru hito ga
ĝia(n) kaŭzo(n) (acc.) distingantaj personoj
sŭkunaku; ŝuumon to ieba,
(nom.) estante-malmultaj; religio ke se-diras,
sooŝiki no toki bakari ni moĉiiru
enteriga-soleno de tempo sole en uzado
koto no joo ni omoimasŭ.
afero de maniero en pensas.

Certe, vi diras, tio estas stranga kaprompa vortaraĵo; kion ĝi signifas? Jen ĝia klarigo laŭ ordinara Esperanta stilo:—"En la nuna

tempo oni diras, ke la Buddhismo jam iĝis nur la kredo de la malaltklasa popolo; malmultaj personoj en la mezaj kaj altaj klasoj komprenas kial ĝi ekzistas. La plimulto pensas ke la religio nur taŭgas dum la enterigaj solenoj." Tiu ĉi ekzemplo sufiĉas por montri, kiel malsamaj estas la kanaloj, tra kiuj fluadas la japana pensado kompare kun tiu de la eŭropaj rasoj. La japanaj nomoj ne havas multenombrojn. Oni ne havas personajn pronomojn. Anstataŭe oni uzas kuriozan sistemon de honorigaĵoj. Tiel en la interparolado inter du personoj, ĉiu afero apartenanta al la alparolato estas nomata honorinda kaj ĉio apartenanta al la parolanto estas malestiminda; ekzemple, por esprimi: "Ĉu vi volas teon? Venu en mian domon," oni diras: "Honorindan teon ĉu volas? Malestimindan domon eniru." En la japana vortaro, kiu alie estas tre riĉa, ne ekzistas blasfemaj vortoj; estas neeble malbeni per la japana lingvo!

Niaj Paskaj Kutimoj.

Originale verkita de S. JACKSON COLEMAN, Reading (Anglujo).

La datreveno de la Reviviĝo de nia Savinto, unu el la tri grandaj festoj de la kristanara jaro, estas observita tra la kristana mondo de la Apostolaj tempoj ĝis nun, kun multe da ceremonio. Kvankam nenio povis superi la honoron aldonitan al Paskotempo ĉe la primitivaj kristanoj, iomete oni povas diri pri la maniero de solenigo. La altsonaj titoloj de "La Reĝino de Tagoj," "La Kunveno de Kunvenoj," "La Festo de Festoj," "La Dezirinda Festo de nia Savo," "La Krono de Festoj," kaj tiel plu, per kiuj la pastroj de la primitiva kristanaro honoris la feston, neniam estis popularaj, ĉar ĝi estis konata ordinaro kiel "*Dominica gaudii*" (La Dimanĉo de Ĝojo). La festo ne estis distingita speciale el la ordinaraj dimanĉoj, escepte per la ĝenerala vestmaniero de la adorantoj kaj per la belegeco de la diservoj.

Estas kredinde, ke la nomo de la festo devenis de "Oster" aŭ "Eoster," la idolana dio, kies festo estis observata ĉiujare je la unua de Majo. Oni supozas, ke la vorto "Eoster" estas kriptigata formo de "Astarto," la nomo per kiu la plej granda nombro de la antikvaj orientaj nacioj adoradis la Lunon; sammaniere, kiel la Suno estis adorata je la nomo "Baal."

La angla kristanaro, por kristanigi la popolon, penis estingi tiujn ĉi idolanajn ceremoniarojn, kunigante ilin kun festoj kristanaj. Tial oni aranĝis, ke kristana festo okazu samtempe kiel idolana festo, aŭ penadis transloki la tempon de la idolanaj solenoj al la tempo de la kristana festo. Ĉi tio ŝajnas al mi speciale vera pri la festo de Pasko. Ja facile estis, anstataŭigi la

ĝojon de la naturadorantoj, pri la ĉiutage plialtiganta suno kaj la vekigo de l' tero post la vintra sezono, per ĝojo pri la Suno de Justeco, supreniranta per la Reviviĝo de nia Savinto el la tombo.

La solenigo de la festo de Pasko ĉe la primitiva kristanaro daŭris ok tagojn, kaj estis nur en la dekdua centjaro ke la festo limiĝis al tri tagoj. La festo estis signita per la malfermo de la juĝejoj kaj per donaco de almozaĵoj al la malriĉuloj, kiuj eĉ estis regalataj je tiu ĉi sezono en la preĝejoj.

En la Paska tago mem, la popolo salutis unu alian per la Paska kiso, kaj per la vortoj "Li estas reviviĝinta!" La respondo estis: "Li ja estas reviviĝinta!" Tiu ĉi kutimo ankoraŭ estas observata ĉe la Greka Kristanaro.

Antaŭ multaj jaroj, kutimo estis, aldoni donacojn de gantoj en la Paskotempo kaj ankaŭ estis antikva kutimo, ĉe barbiroj kaj frizistoj, iri kaj razi la paroĥanojn en la korto de la preĝejo, kvankam oni devas rimarkigi ke tiu lasta kutimo okazis ankaŭ je aliaj dimanĉoj kaj festoj.

Unu el la plej popularaj el la Paskotempaj estis la Paska Ovo, kaj antikvajistoj ne komprenas la veran sencon de tiu ĉi ideo. Kvankam "Brand" konsideras la ovon kiel emblemon de la Reviviĝo, kaj simbolon de la renovigita vivo, multaj opinias, ke plej saĝe estus supozi, ke ĝi devenis origine el idolana fonto.

Inter la plej notindaj niaj lokaj kutimoj estas la ceremonio de la *Biddenden*-kukoj. Ĉiun Paskdimanĉon mil bulkoj estas disdonataj je la posttagmeza diservo ĉe la preĝejo en Biddenden, Kent, Anglujo. Oni supozas, ke ĉi tiuj bulkoj estis unufoje provizitaj laŭ la testamento de dunaskitaj fratiĝoj, kiuj antaŭ multaj centjaroj naskiĝis en la vilaĝo. Kvankam ne malmulto estas sciata pri ili, oni diras, ke ili vivis tridek kvar jarojn kaj ke iliaj nomoj estis Eliza kaj Mario Chalkhurst.

La vendredo antaŭ la Paskfesto estas nomita "Bonvendredo" kaj en Anglujo oni observas strangan kutimon. La popolo manĝas bulkojn, krucstampitajn. Oni diras, ke la praktiko de bulkfarado simple devenis el la deziro, fari manĝeblaĵon kiu decus por tiu ĉi solena datreveno. Ĉe trinkejo en Londono, nomita "La Filo de l' Vidvino," ĉiun "Bonvendredon" stranga kutimo estas observata. Ŝajnas, ke la trinkejmastrino ricevis antaŭ 68 jaroj depeŝon de sia filo, maristo, per kiu li diris, ke li alvenos hejme Bonvendredon, kaj petis, ke ŝi konservu por li varman krucbulkon. Ŝi metis la bulkon en metalfadenan korbon por la marista knabo, kiu neniam venis manĝi ĝin. La patrino, esperante ke li tamen revenos iun tagon, ĉiujare metis bulkon en la korbon. Ŝiaj posteuloj daŭrigis la faron, kaj observadas la kutimon de la tempo de ŝia morto.

La Praktikaj Ecoj de Esperanto.

De Abato AUSTIN RICHARDSON,
Profesoro en la Instituto St. Louis, Bruselo
I. LA SUPERSIGNITAJ LITEROJ.

Unu el la unuaj demandoj, kiun faras la eklernanto, estas — Kial vi uzas en Esperanto supersignojn? Vi diras, ke ĉiuj sonoj, kiuj ekzistas en Esperanto, ekzistas jam en nia nacia lingvo. Kial do ni bezonas tiujn novajn supersignitajn literojn? Ĉu nia ordinara ĉiutaga latina alfabeto nacia ne sufiĉas?

En ĉiu lingvo ekzistas kelkaj sonoj, kiuj, ne malfacile elparoleblaj, troviĝas en multaj lingvoj, pli malpli en ĉiuj lingvoj, kaj tial povas esti konsiderataj kiel internaciaj. Tiaj estas la sonoj, kiujn la angla lingvo figuras per la literoj *ch*, *j*, *sh*, *ts*, *z* in *azure*, kaj *ch* en la skota *loch*. Necese estas, iel reprezenti tiujn internaciajn sonojn en Esperanto. Sed kiel? Oni povis figuri ilin, aŭ per unuoblaj literoj, aŭ per digramoj aŭ trigramoj. Kiun manieron elekti? D-ro Zamenhof, inspirita de tiu mirinda prudento praktika, kiun li tiel eminente posedas, elektis la unuan metodon, kaj figuris ĉiun el tiuj sonoj per unu sola litero. Se li estus elektinta digramojn aŭ trigramojn, tiuj kunmetoj de literoj havus diversan valoron ĉe diversaj lingvoj. Ekzemple vidu "*ch*." Angle tiu digramo havas la sonon, tre konatan de *Angloj*, ĉe la vortoj "*child*, *church*," k.t.p., sed france tiu sama "*ch*" havas la sonon de nia angla "*sh*." Ekzemple "*chat*, *chambre*," k.t.p. France, la angla "*ch*" estas reprezentata per "*tch*," ekz. "*tchèque*." Kaj tiel plu ĉe aliaj lingvoj.

Nia Majstro do saĝege elektis, figuri tiujn sonojn per la literoj: *c*, *ĉ*, *ĝ*, *ĵ*, *ĥ*, kaj *ŝ*. Nun necesas nur, ĉe ĉiu nacia lernolibro, doni al lernanto la sonon de ĉiu el tiuj literoj en lia propra lingvo. Tiel niaj anglaj lernolibroj instruas, ke *c* estas elparolata kiel *ts* en "*bits*," ĉ kiel *ch* en "*church*," *ĝ* kiel *j* en "*jam*," *ĥ* kiel *ch* skota en "*loch*," kaj *ŝ* kiel *sh* en "*ship*." Franca lernolibro instruas, ke *c* estas elparolata kiel *ts* en "*tsar*," ĉ kiel *tch* en "*tchèque*," *ĝ* kiel *dj* en "*adjutant*," *ĵ* kiel *j* franca, *ŝ* kiel *ch* en "*chat*." Ka tiele ĉe aliaj lingvoj.

Pri tiu punkto S-ro de Beaufront, en sia broŝureto "Strukturo de la Vortaro Esperanta" (Hachette, Paris, 1905), skribas: "Oni devas ankaŭ atentigi la fakton, ke pli ol unu el la supersignitaj literoj Esperantaj figuras sonon, kiu ricevas, en la naciaj idiomoj, skribformojn tiel diversajn kiel diferencajn. Neeble estas, ilin kunfandigi. Aliparte estus neracie, kunuzi du aŭ tri literojn por la figurado de unu sono, kiel oni faras en la naciaj lingvoj."

Resume, do, la supersignita litero estas kvazaŭ neŭtra unuigilo de la tre diversaj naciaj skribformoj de internacia sono.

Sed eble la ĉefa pravigo de la uzado de la supersignoj estas tiu klarigita tre konvinke de S-ro de Beaufront, en la sama supre citita broŝureto. Li pravas, ke la supersignoj estas tre utila rimedo por kombini la "grafismon" kun la "fonetismo." Alivorte, radikoj kiu sen supersigno estas facile rekonebla jam por multaj milionoj da homoj pro sia skriba simileco al siaj diversaj naciaj formoj, fariĝas, kun supersigno, rekonebla por ankoraŭ pluaj milionoj, dank' al la sona simileco, kiun tiu supersigno al ĝi aldonas. Ekzemple, per la radikoj *ciel* oni atingus per la grafismo (aŭ litersimileco) 125,000,000 da personoj, ĉar la Francoj, la Hispanoj kaj la Italoj donas al tiu ĉi vorto la saman ortografion, se ili ne donas al ĝi la saman elparolon. Sed anstataŭ *c* metu' *ĉ*, kaj, ne perdante la 125,000,000 homojn akiritajn per la grafismo, vi atingas pli plene 35,000,000 per la fonetismo aŭ sonsimileco. Dank' al tiu *ĉ*, ja nun ne estas plu, inter la elparolo de *cielo* itala kaj de *cielo* Esperanta, io alia ol diferenceto tre malgranda pri la litero *i*. Alia bona ekzemplo estas la radikoj *garden*.

Se por tiu ideo oni prenas la radikojn *garden*, oni per ĝi atingus jam la 125,000,000 personojn, kiuj uzas la anglan lingvon. Sed ĉar de la angla vorto *garden* diferencas la germana vorto *garten* nur per la litero *t*, oni praktike atingas ankaŭ la homojn, kiuj uzas la lingvon germanan, entute do nun 215,000,000 da individuoj. Sed se al la *g* en *garden* ni nun almetas supersignon, kaj skribas *ĝarden*, ni tuj, konservante samtempe la skriban similecon de la vorto por la Angloj kaj Germanoj, faciligas la vorton por la Francoj, ĉar fonetike *ĝardeno* kaj *jardin* estas tre similaj, t.e. 55 milionoj da homoj plu. Sed tio ankoraŭ ne estas ĉio. La Italoj ja skribas *giardino*, sed ili elparolas *ĝardino*, tiamaniere ke la Esperanta vorto *ĝardeno* estas tre simila, laŭsone, al la itala. Jen do ankoraŭ pluaj 35 milionoj da homoj, uzantaj la lingvon italan, atingitaj per la fonetismo. Por fini la kalkulon, ni havas 305,000,000 da homoj, al kiuj la vorto Esperanta prezentos nenian malfacilecon de ellerno.

Sinjoroj Leau kaj Couturat, en sia "Histoire de la Langue Universelle" (Paris, Hachette), ankaŭ tre trafe defendas la pravecon de la supersignitaj literoj. Inter alie ili diras: "La sonoj *ĉ* kaj *ĝ* ne nur ekzistas en pli ol unu eŭropa lingvo, sed ili estas per tiuj samaj literoj reprezentataj. Cetere, oni figuras la sonojn *ŝ* kaj *ĉ* per la samaj supersignitaj literoj por transskribi Ĉeke la nomojn slavajn. Nu, tiu maniero de transskribo estas uzata de la Germanoj, kaj tial konata tra tuta Eŭropo."

Plue ili diras: "Oni trovas, ke la supersignitaj literoj estas maloportunaj kaj malhelpas la skribadon; sed ili tamen estas ja pli facile skribeblaj, ol la du- aŭ triliteraj kombinoj, per kiuj oni tradukas ilin en aliaj lingvoj, aŭ ol literoj kun formo tute nova, fremdaj al la latina alfabeto, kiuj erarigus la okulon kaj la manon. Tial, ĉi tiuj supersignitaj literoj estas necesaj, kaj ili neniel estas arbitraj, nek per sia formo, nek per sia sono, kiel kelkaj Francoj malmulte poliglotaĵoj estas tentataj kredi. Por tiuj Francoj oni povas cetere aldoni, ke la signoj diakritikaj (akcentoj, k.t.p.) estas multe malpli oftaj en Esperanto, ol en la s'avaj lingvoj, kaj ne pli oftaj, ol en la franca lingvo (*à, â, é, ê, ë, î, ï, ô, û, ü, ç*) aŭ en la germana."

Ankaŭ argumento por la supersignitaj literoj estas, ke ili estas tre belaj por la vido. Oni ne devas malestimi tion, kion france oni nomas "l'effet graphique." La ofte ripetitaj "*ch*" kaj "*sh*" estas tre malbelaj. Ili estus tolereblaj nur ĉe vortoj, en kiuj ni kutimas vidi ilin en nia nacia lingvo. Ekzemple, por *Angloj*, en "*ship*, *chain*," k.t.p. Sed la anstataŭigo de tiuj kombinaĵoj en Esperantaj vortoj, kie ili ambaŭ ofte devus aperi du- aŭ trifoje en unu vorto, estus tre malagrabla por la okulo. Ni ne povas dubi, ke tio estas precize la kaŭzo, kial iu malmiko de nia kara lingvo klopodas por forigi tiujn supersignitajn literojn, ĉar li scias, ke se oni forigus ilin, necese estus, por forigi tiun malbelecon, tute revoluciigi la vortaron, eĉ efektive elpensi novan lingvon, kaj tio estas precize lia celo.

Nun kio estas la sola efektive praktika argumento kontraŭ la praktika kaj prudenta metodo de ni, Majstro? Nur tio ĉi: ke la plimulto da presistoj ankoraŭ ne havas tiujn literojn, kaj ke al la kompostistoj tute malplaĉas, supermeti akcentojn super siaj nunaj presliteroj. Sed ĉu estas prudenta — ne, ĉu ne estas infana — por tia neduŭra malfacileco, voli forigi econ tiel gravan, tiel necesan? Ke jam en tre multaj lokoj multaj presistoj havas tiujn literojn, pravas la grandega literaturo Esperanta, ĉu gazeta, ĉu libra. Plue, se nia kara lingvo daŭrigos progresadi — kio estas certega — ĉiuj presistoj volos kaj devos posedi tiujn ses supersignitajn literojn, tiel, kiel ili jam posedas la multe pli multajn supersignitajn literojn francajn, germanajn, hispanajn, k.t.p.

(Daŭrigota.)

How We Shall Go to Dresden.

In our March issue, the many routes by which the *Kongresurbo* may be reached were briefly discussed, and we are glad to find that those few notes have proved of interest to a large number of intending Congressists.

The majority have expressed the hope that an organised party may be arranged, especially on the outward journey.

By uniting in such a party, those not knowing the language, or not having experience of German travel, will be spared a certain amount of discomfort and anxiety, and it is also a more effective manner of travelling from a propaganda point of view.

In addition to the routes mentioned previously (p. 56), there remain:—

(4) The Zeeland Shipping Co., from Queenborough to Flushing, whence to Dresden *via* Hanover. These sailings are in connection with the S.E. & C.R., and occur twice daily. Through fare, return, saloon steamer and second rail, about £4 15s.

(5) Small steamers (for twelve passengers only) of the Goole S.S. Co., from Goole daily except Fridays to Hamburg, returning from Hamburg daily except Thursdays. Fare, exclusive of meals, &c., on board, £1 15s. return.

(6) By G.C.R. to Grimsby, whence daily sailings to Hamburg, with option to return from Hamburg, Rotterdam or Antwerp. Return fare, exclusive of meals, &c., £1 15s., irrespective of route of return. (Steamers, 1,100 tons.)

This route will possibly appeal to some of our North-country friends, one of whom, Mr. W. Snowden, *Charnwood House, Epworth, Doncaster*, has kindly expressed his willingness to collect the names of those desirous of leaving Grimsby on Tuesday evening, August 11, and proceeding from Hamburg to Dresden by bicycle.

(7) Crossing the Channel, and proceeding to the Congress by motor or motor-cycle. Intending tourists are requested to communicate with Mr. Bertram Chatterton, B.E.A., who has the matter in hand.

(8) Currie's steamer from Leith to Hamburg. Fare, saloon steamer, with meals and second class rail return, Hamburg to Dresden (optional), £6 11s. 8d. Departure from Leith Wednesday evening, August 12, arrive Hamburg Friday morning, August 14, arrive Dresden either 4.12 p.m. or 6.51 p.m. Forty berths have provisionally been reserved by Messrs. Mackay and Co., 31, *Hanover-street, Edinburgh*, to whom communications should be addressed. Boats return from Hamburg every Monday and Friday night.

Personally, the writer purposes to adopt Route 3 (page 56)—i.e., Union-Castle Liner (about 6,000 tons), going on board late Friday night, or very early Saturday morning, August 8, steaming down the Thames in the morning and up the Elbe on the following afternoon, arriving in Hamburg about tea-time, and sleeping on board.

The evening and next morning might well be spent in the famous Hanseatic city, and after lunch a four hours' (about) train journey to Berlin should bring one to the capital before dark.

Tuesday would be occupied by visits to museums, Potsdam, &c., and Wednesday morning might be similarly employed. Another afternoon train-run would bring one to Dresden and Weisser Hirsch before dark.

Thus Thursday, Friday and Saturday could be restfully spent in an Esperantic sphere-of-influence, before the strenuous life of *La Kvara*. Congressists not able to leave England until the following Saturday, August 15, could take the Union-Castle steamer to Hamburg, and arrive in Dresden late on Sunday evening or early Monday morning, August 16, as stated on page 56.

So far, arrangements have been fairly simple, but the return journey is a far more complicated affair, owing

to the variety of routes, diversities of taste, and our enemy the time-limit.

Personally, the attractions of Prague and Vienna prove very strong indeed; but the less ambitious will probably be well pleased by returning *via*, and visiting *en route*, Leipsic, Frankfort, Wiesbaden, (whence by boat on Rhine, or rail, to) Cologne, Aix-la-Chapelle, Brussels, and Antwerp.

If friends fall in with this general plan—or rather the outward journey of it—the writer will be glad to form a small party (limited to fifty), and will later on send a detailed programme to those who desire to join it.

Members of the Universal Esperanto Association will receive preferential treatment, and the arrangements will be under the auspices of the Association Touring Department.

In the meantime the following is the latest information available as to fares:—London-Hamburg, including meals, &c., £2 2s., subject to discount for party. Hamburg-Berlin-Dresden-Leipsic-Frankfort-Wiesbaden-Cologne-Aachen-Brussels-Antwerp second class, £4 os. 8d.; third (quite comfortable enough in daytime for most), £2 13s. 5d. Or Hamburg-Berlin-Dresden-Prague-Vienna-Frankfort, as above to Antwerp, second class, £6 3s. 6d.; third class, £3 15s. 9d. Antwerp-London, Union-Castle, inclusive, every Saturday, £1 11s. 6d., subject to discount for party.

The result of the writer's careful inquiry is that, by such a combination as this, tourists will get the best value for time and money.

H. BOLINGBROKE MUDIE.

67, Kensington-gardens-square, W.

§ § §

Neŭtra Esperanto-lando (Amikejo).

La projekto de Profesoro Gustave Roy, efektiviĝadas. Pli ol 80 ĵurnaloj de ĉiuj landoj raportis pri ĝi, ĉu ŝercante, aŭ aprobante. Tamen la ŝercantaj jam ŝercas malpli.

Nepridiskuteble Neŭtra Moresneto kunlimas kun Belgujo, Germanujo, Holando; Neŭtra Moresneto estas en la regiono kie kruciĝas la du ĉefaj internaciaj fervojoj de la mondo, la fervojo Lisbono-Madrado-Parizo-Berlino-Petersburgo kaj la fervojo Konstantinoplo-Wieno-Bruselo-Londono. Tiu regiono estas la *kunvenejo* de la popoloj.

Kunveniĝi ilin en la neŭtran landeton mem, kaj interkompreni ilin per la neŭtra lingvo, tio ne estas Utopio.

1° La neŭtra landeto fariĝos la *kunvenejo* de la popoloj, ĉar post Aŭgusto ĝi fariĝos kvazaŭ ilia *kongresejo*. Jam oni tie aranĝis kongreson de Esperantistoj revenontaj de Dresdeno, internacian kongreson de komercoĉambroj kaj internacian kongreson de komercaj vojaĝistoj. La du lastaj okazos en Septembro. La aliĝoj jam estas multaj.

2° Parto de la estontaj kongresanoj lernos Esperanton, ĉar ili scias ne nur, ke la kongresoj okazos sub la patronado de Esperanto, sed ankaŭ ke irante Neŭtran Moresneton ili iros Esperanto-landon. Estas vere ke Neŭtra Moresneto fariĝadas Esperanto-lando. Ĝia registaro (urbeŝtaro) favoras Esperanton, la direktoro de la lernejoj aranĝas kursojn pri la neŭtra lingvo. La pastro kaj lia vikario disvastigas ĝin. Grupo kreskadas. Vendistoj kiuj repentrigas siajn magazenojn skribigas sur ilin esperantajn informojn. Konsulejo estas fondita, al kiu ĉiuj esperantaj konsulejoj de la mondo jam povas sendi demandojn aŭ sciigojn. Tiu konsulejo estas samtempe internacia senpaga oficejo por vojaĝistoj. La granda ĉelaro de esperantaj konsulejoj havas de hodiaŭ centran ĉelon, per kiu ĝi fariĝas vivanta organismo.

(Daŭrigota.)

Libraro kaj Gazetaro.

The Esperanto Teacher. *A Simple Course for Non-Grammarians.* By Miss Helen Fryer. Second Edition, revised. (The British Esperanto Association, price 6d. net.)—We could almost wish that we had not already learnt Esperanto, so that we might have the pleasure of learning it from this little book. It is eminently practical, teaching the non-grammarian learner how to put his thoughts into Esperanto, with the least possible reference to grammatical terms, and with the least necessary allusion to the pitfalls and inconsistencies of the English language. These form the chief stumbling-block to many of our beginners, whether much or little educated, when they overlook the fact that in learning a foreign language they must learn to render the sense, not the form, of the English words. For instance, some learners complain that *aĉetis* and *aĉetita* both mean "bought," and yet they are not allowed to say: *la surtuto estis aĉetis de mi!* To explain this fallacy to a "non-grammarian" is an exceedingly difficult task, which Miss Fryer wisely does not attempt. She teaches you how to say what you have to say in Esperanto; and when you can do this, Esperanto will teach you to understand your English.—A. E. W.

Self-Taught Series.—There are probably among our readers many who are not only Esperantists, but are also interested in the study of foreign languages. To such we would recommend the very useful "Self-Taught" series advertised on the cover of this number. These text-books contain many useful lists of words and phrases of the different languages, grouped according to meaning, with imitated pronunciation, and will be found most helpful for those who desire to acquire rapidly some practical knowledge of a foreign language.

Compendio di Grammatica Esperanto (L. 1.25, 55 Sd.).—Italujo certe estas gratulinda, de vidpunkto de Esperanta alprenado, pri la eldono de la tre utila "Grammatica di Esperanto," verkita de Sinjoro Paolo Lusana, de Biella, kiun ni ĵus tralegis. Ni esperu, ke tia bonega lernolibro estos forta antaŭenpuŝo kaj klarigilo en tiu lando por "nia kara lingvo." La libro estas klare presita kaj sur bona papero. Ĝis nun Italujo ne okupas la lokon, kiun ĝi devus okupi en la ĝenerala alprenado kaj disvastigado de Esperanto. Ni ne povas ne pensi, ke tiu ĉi presitaĵo estos vera allogilo por la eklernantoj. En tre interesa antaŭparolo la verkinto klarigas la altan ideon kaj celojn de Esperantismo, kaj li donas mallongan historion pri la deveno de la lingvo. Vere ĝia progreso en la mondo estas miriga. Li citas statistikaĵojn, inter kiuj la jenajn: "Ke tiu ĉi bela lingvo ĉiam progresas estas pruvita per la miloj de societoj esperantistaj tra la mondo, per pli ol 30 [Majo, '08—pli ol 40.—RED. B.E.] ĵurnaloj esperantistaj kaj per lernolibroj pri Esperanto eldonitaj en 22 modernaj lingvoj." Ni kore gratulas la aŭtoron kaj rekomendas la verketon al ĉiuj Esperantistoj, ĉu Italoj aŭ aliaj.—D. H. L.

Espero.—*Internacia revuo de la kultura unuiĝo de popoloj, oficiala organo de la kleriga ligo "Vjestnik Znanja."* Redaktoro-eldonanto: V. V. Bitner; adreso, La Redakcio, Vjestnik Znanja, St. Peterburgo, Nevskij br., d. No. 147. Jara abono: Sm. 4, 88. (Februaro.)

Ni estas certaj, ke ĉiu samideano akceptos kun vera plezuro tiun ĉi belan novan gazeton. Enhavante 48 paĝojn da bone verkitaj artikoloj pri plej diversaj kaj interesaj temoj, redaktitaj plejmulte en la du lingvoj, rusa kaj Esperanto, kun multaj ilustraĵoj, ĝi ja atingas jam ĉe sia eliro la unuan vicon de la Esperanta gazetaro. Efektive, neniua alia Esperanta gazeto ĝis nun aperis en tiel "esper"-plenaj cirkonstancoj, kiel *Espero* ĉar ĝi ĵen ĵurnalo, kiu tute ne bezonas sin maltrankviligi pri tio,

ĉu ĝi varbos aŭ ne varbos abonantojn! Kiel diras la redakcio en sia enkondukita artikolo: "La turmentanta, ofte eĉ minaca por aliaj, demando pri nombro de estontaj abonantoj ne ekzistas por *Espero*. Apogante sin sur la fortaj ŝultroj de *Vjestnik Znanja*, nia juna organo povas kuraĝe rigardi en la okulojn de la estonteco. Eĉ se *Espero* tute ne havos abonantojn, ĝi tamen povos eliradi, ĉar ĝi havas jam centmilojn da legantoj, kiuj trovados ĝin sub la gastama kovrilo de *V. Zn.*, kiu donas al ĉiuj siaj abonantoj *Esperon* kiel senpagan aldonon."

La gazeto do estas eminente favorata propagandilo, kies devo estos, varbi al Esperanto, per la konsanta allogo de kolonoj da interesplena Esperanta legaĵo, metita apud la rusa, la 100,000 progresemaĵajn abonantojn de la rusa gazeto *Vjestnik Znanja*.

Por atingi tiun celon, la gazeto devas esti kvazaŭ instruisto, kaj tial jam la unua numero enhavas rus-Esperantan gramatikon kaj Esperanto-rusan radikaron, kaj postaj numeroj iom post iom prezentos la plenan vortaron. Armite per tiuj, la legantoj povos kuraĝe ataki la legadon de ĉiuj artikoloj kaj nepre konvikiĝos rapide per propra sperto, pri la facileco kaj praktikeco de Esperanto.

Sed *Espero* ne havas celon sole propagandan. Ĝi celas ankaŭ praktikan utilecon. Ĝis nun Ruslando, kaj precipe la juna, energia, idealon aspiranta Ruslando nuntempa, restis kvazaŭ forŝlosita el la cetera mondo pro sia lingvo, stranga kaj malloganta por plej multaj alinacianoj. Pri Ruslando la ordinara homo havas scion nur tre malprecizan. Mankis al Rusujo voĉo internacia. Nun, dank' al *Espero* la mondo povos lerni iom pli pri tiu vasta Imperio kaj la de ĝi enhavataj popoloj. La redakcio diras pri tio: "Ni esperas fari konataj ekster Ruslando la plej bonajn modelojn de la literaturo de poloj, latvoj, estoj, litvanoj, tataroj, armenoj, hebreoj, gruzoj, buriatoj kaj aliaj popoloj loĝantaj en la rusa regno."

Reciproke, al rusoj mem—kaj samtempe al nerusaj legantoj—la gazeto konatigos la ekster-rusujajn literaturojn, la plej lastajn faktojn kaj elpensojn en la regiono de la scienco kaj la tekniko, gravajn fenomenojn de la ekonomia vivo naciara, politikajn faktojn, — unuvorte, ĉion, kio iel rilatas al la internacia vivo, tion oni trovos en la kroniko de *Espero*. Inter la rusaj legantoj de *Vjestnik Znanja* ekzistas jam varma sento de solidareco kaj de kolega reciproka helpado, tiel spirita kiel ankaŭ materiala. Tiun senton la redakcio intencas plivastigi internacien ekster la limoj de Rusujo, unuflanke per organizado de internacia interkorespondado per *Espero* pri ĉiuj demandoj, kaj, aliflanke, per kreo de reciproka interŝanĝado de praktikaj servoj, presante adresojn de personoj, sin turnantaj al kolegoj kaj legantoj kun tiuj aŭ aliaj demandoj, petoj aŭ proponoj, kaj esperas tiumaniere devigi multajn homojn sin okupi per Esperanto pro pure praktikaj konsideroj.

La redakcio finas per tiuj ĉi vortoj: "Tio estas la ĝenerala skemo de nia programo. Rakontinte ĝin skize por sciigi la legantojn kaj niajn estontajn kunlaborantojn, ni ankoraŭ unufojon nin turnas al ili kun varmega alvoko, petante ilin diskonigi *Esperon* kaj subteni ĝin per alsendado de mallongaj artikoloj konforme al la supre donita programo."

Ni konsilas, ke nia legantoj konatigu persone per abono kun nia nova ŝatinda kunfrato, kiu, estu dirite, tre precize deklaris, ke ĝi lojale akceptas la "Fundamenton" kaj intencas uzi nur la vivantan Esperanton lingvon de D-ro Zamenhof.

W. M.

Japana Esperantisto (Januaro).—Enhavo: "Ni Propagandas nian Esperanton"; la verkinto, D-ro Kroito, diras: "Unue ni ne pagis grandan atenton nek konsideris serioze pri tio (la proponitaj reformoj), ĉar ni nur propagandas nian Esperanton kaj ne okupas

nin zorgi pri la lingva demando, ankaŭ ni estis certaj, ke tiaj reformaj provoj aŭ novaj lingvoj neniel povos influi sur nian lingvon. Sed nun ni pensas, ke estas necese en tiu ĉi momento publikigi nian opinion al la tuta Esperantistaro, al kiu ni apartenas mem." Li finas jene: "Ĉia reformo, ŝanĝo kaj 'plibopigo' *kaprice proponata aŭ arbitre altrudata* al nia lingvo, precipe en la nuna propaganda tempo, venigos nenian rezulton alian ol la rapidan disfalon de nia afero mem. Ni nur propagandas *nian* Zamenhofan Esperanton kaj iras nian vojon neflankigante." Dulingva artikolo, "Japana Poezio," de J. Kimura, tre interesa. Jen estas traduko de Japana poemo:

Vintravento ekblovas!

Ho! heliko,

Senenhava konko!

Kion ĝi signifas? La artikolo tre poezie tion klarigas. Portreto de D-ro Kroita, kiu nun vizitas la samideanojn en Ameriko, kaj poste venos Eŭropon kaj la Kongreson en Dresdeno. "La Fremdlingo," de Cunejro Macda.

Lingvo Internacia (Aprilo).—S-ro Th. Cart, ĉefredaktoro de *L.I.*, en malferma artikolo, skribas:—"La 29an de Aprilo okazos la ĝenerala kunveno de la akciuoj de *Presa Esperantista Societo*. Ili decidis, ĉu ni daŭrigos nian esperantan entreprenon kaj ĉu *Lingvo Internacia* transiros en aliajn manojn. Ĉar povas okazi, —kvankam mi esperas la malon, — ke ni ne plu havos la eblon diri plenlibere kaj malkaŝe nian opinion al ĉiam pli multnombraj amikoj kaj abonantoj, ni ŝuldas al ili ankoraŭ kelkajn klarigojn pri la motivoj de nia energia agado dum la lastaj monatoj." S-ro Cart, kiel scias la plimulto el niaj legantoj, estas unu el la plej firmaj kaj fervoraj subtenantoj de lojala akcepto de la sole ebla fundamento de nia unueco, la Zamenhofa Fundamento. Li insiste kaj fidele kontraŭbatalis, en sia gazeto, la tujan enkondukadon de radikaj ŝanĝoj en nian lingvon, kiujn kelke da ruzaj, nuntagaj reformemuloj penadas altrudi al la Esperantistaro. Ni sincere esperas, ke *Lingvo Internacia* kaj S-ro Cart longe daŭrigu sian bonegan laboradon, kune kun sia lerta kunbatalanto S-ro P. Corret. Niaj legantoj povas juĝi por si mem la valoron de la laboro de S-ro Corret, se ili tralegos lian klaran, kleran kaj konvinkan artikolon, "Adjuvanto kaj la Delegacio," kiu aperas en tiu ĉi numero, kaj kiu, malĝoje diri, montras, ke unu el niaj antaŭe plej estimataj estroj ne estas plu fidela al sia Majstro. Fino de la interesa serio de artikoloj pri "Eneo kaj la Romana Cerbreco," de D-ro Vallienne; "La Morto," tre belela versaĵo de F-ino M. L. Jones; "La Omnibuso en Londono," amuza skizo el *Punch*, bone tradukita de H. Clegg. Sub "Tra la Mondo Esperantista" aperas la letero de S-ro Boirac, prezidanto de la Lingva Komitato, al D-ro Ostwald; ankaŭ dua artikolo, "Pri la Lingva Komitato," de S-ro Th. Cart; kaj la supre citita artikolo, "Adjuvanto kaj la Delegacio," de S-ro P. Corret, en kiu li (1) komparas Ido kun Adjuvanto, kaj (2) priskribas la rilatojn de S-ro de Beaufront kun la Delegacio. En la Literatura Aldono estas daŭrigata "Manon Lescaut," tradukita de D-ro Vallienne.—G. C.

Internacia Sciencia Revuo (Aprilo). — Enhavo: "Klarigo de la Periodeco de la Sunaj Makuloj kaj Ruĝaj Steloj," de S-ro J. van Lennep (Holando). Tiu ĉi klarigo estas parto de la detala sunteorio, kiun D-ro Brester intencas baldaŭ publikigi kiel daŭrigon de sia *Théorie du Soleil*. "Pri la Malkomponiĝo de la Elementoj," de Sir William Ramsay. "Pri Kelkaj Rimarkindaj Similaĵoj inter la Antikvaj Kalendaroj de la Amerikanoj kaj Azianoj," de R. H. Geoghegan (U.S.A.). "Pri la Internacia Helpmono." En tiu ĉi artikolo S-ro de Saussure sciigas nin, ke ne nur Esperantistoj, sed ankaŭ ne-Esperantistoj ekkomprenas la utilon de fiktiva internacia mono, kio, ni esperas, eble baldaŭ alkondukos al la kreado de efektiva stampita

mono internacia; ĉar *l'Association française pour l'avancement de Sciences* decidis alpreni la "Speso" kiel fundamenton de internacia fiktiva mono. Sub Bibliografiaj Analizoj, troviĝas artikoloj pri "Teknoleksikono," "La Moderna Fiziko, ĝia Evolucio," "Magnetaj Mezuroj en la Ĉirkaŭaĵoj de Torino," "Birdfaŭno de la Friulo." Sub Notoj kaj Informoj, "Eltrovo de Geometrio Traktato de Arkimedo," "Gudrado de Makadamaj Vojoj," "Kali Hypermanĝanico," kiel Kontraŭveneno por Fenolo," "La Kontraŭhajlaj Pafadoj." Sub Korespondado, troviĝas eltiraĵoj el dek ok leteroj "Pri la Profesiaj Vortaroj." —G. C.

La Revuo (Aprilo).—"La Najtingalo," unu el la belaj fabeloj de Andersen, tradukita de D-ro L. L. Zamenhof. "Pasintaĵoj" kaj "Kiel Malvarma via Mano," versaĵoj de H. Sentis kaj Kajus. "La Statuo de Zamenhof," de John Ellis. Tiu ĉi lerta ŝercaĵo ricevis la duan mension en la literatura konkurso de *La Revuo*. "Vivo kaj Morto de Lingvo," de Charles Lambert. Tiu ĉi artikolo traktas pri la evolucio de la lingvoj kaj la devenigado de la vortoj. En la Felietono aperas letero de nia juna samideano, Edmond Privat, kiu daŭrigas fari tre bonan propagandan laboron en Ameriko. Sub "Pri la Delegacio," ni sciigas, ke S-ro Prof-ro W. Ostwald eksciis de la prezidanteco de la Komisiono de la Delegacio, kaj, ke S-ro Jespersen fariĝis la nova prezidanto; sed "prezidanto de kio?" la redaktoro aldiras, kaj "nomita de kio?" de S-roj Leau kaj Couturat??!" Por la unua konkurso, "Ĉu la Virgulino, ĉu la Tigro?", ni sciigas, ke tridek manuskriptoj estas ricevataj, kaj, ke la publikigo de la nomoj de la premiitoj okazos en Dresdeno dum la Kongreso. "Esperantista Policanaro." Ni ĝojas aŭdi, ke la Pariza Polica Prefekto decidis ekprovi la uzadon de Esperanto por internaciaj enketoj pri krimuloj. S-ro C. Bourlet faris, la 6an de Marto, sukcesan paroladon antaŭ 200 policistoj apartenantaj al la "Oficistaro por la Serĉadoj," kaj baldaŭ komencas kurso por tiuj ĉi policistoj. Ni esperas, ke aliaj landoj sekvos tiun ĉi saĝan decidon, ĉar sendube Esperanto estus treege utila por la sekreta policistaro vizitanta alilandojn por la eltrovado de krimuloj.—G. C.

Malsupreniro en la Turnakvon.—Pro manko de loko ni estas devigitaj reteni por la Junia numero tre interesan kaj instruan kritikon pri la supre nomita artikolo, kiu aperis en la lastaj numeroj de *B.E.* Ĝia verkinto, S-ro Rollet de l'Isle, hidrografista ĉefingeniero de la franca maristaro, tre afable kaj konvinke kritikas kelkajn vortuzojn en nia artikolo, kaj ĝuste en la presmomento ni ricevis de li ekzempleron de lia longe atendata verko, "Provo de Marista Terminaro." Tion, kompreneble nur post rapida ekrigardo, ni tre varme rekomendas al la zorga atento de la kompetentuloj pri maristaj teknikajoj.—E. A. M.

Tra la Mondo (Marto).—Daŭrigo de "Kaprico," de Alfred de Musset, tradukita de Johanino Flourens. En artikolo pri la Kvara Kongreso troviĝas kvar ilustraĵoj de la Esperanta vilaĝo, Weisser Hirsch (Blanka Cervo). Tiu ĉi ĉarma kuraĉloko estos nia Esperantujo antaŭ kaj post la Kongreso. "La Fratoj de Mowgli," de Rudyard Kipling, bone esperantigita de C. W. Oxenford. "La Tago de la Mortintoj," originala noveleto de Hedvig Thielking. "Oni Mortigis Antikriston," de Pastro Ktitaref, vera teruriga rakonto, montranta kiel la religia fanatikismo povas instigi la mortigon de infano. "La Bano de la Grafo," amuza rakonto de E. Bacquet (2a premio). Sur "la virina paĝo" troviĝas artikolo pri "La Puntoj," de Roksano. El letero de S-ro L. B. Lüders, ni legas pri "Vizito de S-ro Privat en Ameriko." Estas tre kontentige sciigi, ke S-ro Privat "trovis la samideanojn tre fidelajn al la Zamenhofa lingvo."—G. C.

Aliaj Verkoj Ricevitaj: *Mały Podrecznik Języka Międzynarodowego Esperanto* (propaganda broŝuro en

la pola lingvo), 10 kopekoj, 10 Sd.; *Tobler' Esperanto-Jurnalo Ilustrita*, ĉe Svisa Centra Konsulejo, Berne (J. Schmid); *Album Recuerdo* de la Sociedad Central Esperantista Mexicana, Mexico; *Oxford Local Examinations* (Regulations and Time-table for 1909, Esperanto is included), from the Secretary, L.E. Offices, Merton-street, Oxford; *La Sendependa Ordeno de la Bontemplanoj*, el franca lingvo tradukis Prof. M. Gautrot, eldonita ĉe la Pariza Grupo de la Esperantista Bontemplanoj; *The Dover Pageant* (27th July to Aug. 1st), *Book of Words*, price 6d., from the Secretary, Mr. H. R. Geddes, Pageant House, 2, Effingham-crescent, Dover. *L'Espero*, stenografia sistemo speciale verkita por la Lingvo Internacia, de Ch. Borit, prezo Fr. 1.50; 1s.7p.; *Formulo pri Malarmo*, de O. Umfried, trad. P. Christaller, 31p., 15 Sd.

§ § §

Pri Rajtigita Reprezentantaro.

La rajto lerni la lingvon Esperanto kaj instrui ĝin al aliaj apartenas al ĉiuj, kiuj ĝin volas, pro tio, ke "Esperanto estas evidente per sia naturo la propraĵo de l' tuta homaro." Kaj egale la rajto labori laŭ diversaj manieroj por la disvastigo de la lingvo kaj formi societojn por fari ĉiajn agojn, kiuj rilatas al ĝia propagando, apartenas al ĉiuj personoj. Sed ĝuste pro tio, ke Esperanto estas la propraĵo de la tuta homaro, tial tiu parto de la homaro, kiu jam alprenis sian komunan rajton en la komuna posedaĵo, egale alprenis la devon konservi ĝin nedifektita por tiuj, kiuj baldaŭ aŭ pli poste deziros partopreni ĝin. Laŭ la esenca naturo de lingvoj, la tuta rajto disponi la ŝanĝojn, kiuj nepre akompanas la evolucio de ia lingvo, apartenas en ĉiu tago al la tuta popolo, kiu en tiu tago uzas la lingvon por kia ajn celo. Tiun rajton ne nur la mond-historio rakontas, sed ankaŭ la psikologio necesigas. Terpecon, landon, eĉ kontinenton, oni ja povas ekposedi per almitado; ĉiajn materialajn posedaĵojn oni povas forrabi unuj de la aliaj; eĉ la aeron mem malindaj homoj povas malpurigi kaj veneni per fumo kaj haladzoj; sed vivantan lingvon ĉu kapti ĉu regi ĉu subaĉeti ankoraŭ prosperis al neniu. En lingvaj aferoj la popolo estas la absoluta mastro de la situacio, kaj ĝia silenta decido pri la akcepto aŭ rifuzo de tiu aŭ alia propono pri lingva ŝanĝo estas kaj devas esti nekontraŭstarebla. Nenia tirano povas uzurpi ĝian povon, ĉar nenia polico povas atingi la ribelantojn.

La gramatikisto Marcellus iam riproĉis la Roman imperiestron Tiberius, ke li faris ian eraron en la latina lingvo, sed alia gramatikisto Capito, okaze ĉeestante diris, ke tio, kion ĵus parolis lia imperiestra Moŝto, se ĝi ankoraŭ ne estas bona latina, almenaŭ baldaŭ fariĝos tia. Marcellus, pli bona gramatikisto ol kortegano, respondis: "Capito mensogas; ĉar vi, Cezaro, kvankam povante donaci al homoj la Roman civitan rajton, tamen ne havas la kapablon civitanigi vortojn!"

En modernaj tempoj aperis en la mondo nova fenomeno: la artefarita lingvo kun internacia celo. Ankoraŭ ne konsentas inter si la lingvistikaj scienculoj pri la pratempa deveno de la "naturaj" lingvoj, sed pri la deveno de artefarita lingvo ĉiuj jam scias, ke ĝi devas unue ekzisti en embria stato antaŭ kiam ĝi vere naskiĝos kaj fariĝos estaĵo kun sendependa vivo. En tiu embria stato ĝi estas lingva projekto kaj apartenas absolute al sia inicianto, kiu povas agi kun ĝi laŭ sia volo, — eĉ patentu ĝin se li estas frenezulo. La momento de ĝia naskiĝo kiel vivanta lingvo estas tiu momento, kiam ĉiu vivanta homo ĉesas havi la rajton ŝanĝi en ĝi laŭ sia propra volo eĉ la plej malgrandan detalon. El ĉiuj lingvaj projektoj ĝis nun proponitaj Esperanto staras sola, kiel efektive naskita vivanta lingvo. Saĝe D-ro Zamenhof plenumis por ĝi la oficon de akuŝisto, fordonante por ĉiam la rajton ĝin ŝanĝi

laŭ sia arbitro. Tio okazis ne ĉe la unua publikigo en 1887 sed unu jaron poste. Kompreneble la novenaskita infano povus morti, sed efektive ĝi ne mortis. En la unua tempo la flegistaro de la lingva infano, konsistante en D-ro Zamenhof kaj kelkaj liaj amikoj, komprenis ĝenerale, sed ŝajne ne tute, sian devon kontraŭ ĝi, ĉar en 1894 oni projektis rilate ĝin unu gravan kaj dangeŝan ĥirurgian operacion; almenaŭ oni svingis super ĝi minacantan lanceton. Sed feliĉe mankis la konsento de la tiama Esperantistaro; kaj nun ni devas por ĉiam forigi la ideon trakti nian vivantan lingvon kvazaŭ ĝi estus lingva projekto aliformigebla laŭ la volo kaj konsilo de ĉiu laste aliĝinta sciencema novico. Ĝi estas la propraĵo de la Esperantistaro, kiu kalkulas kredeble tutan milionon da homoj, el kiuj neniu havas, nek povas akiri, pli grandan rajton super ĝi, ol Zamenhof; tamen ĉiu havas egalan rajton kun li.

Eĉ se iam ekzistos reprezentantaro plene rajtigita de ĉiuj registaroj en la tuta mondo, de ĉiuj akademioj kaj de ĉiuj naciaj kaj internaciaj Esperantistaj organizoj, — ĝi ne povos ŝanĝi la plej malmulte nian lingvon. Tamen la lingvo sendube evolucios laŭ la maniero de ĉiuj vivantaj lingvoj kaj sub la influo de la homa volo; kaj por ĉiu homo, kiu deziras partopreni je tiu influo, estas necese unue legi profunde en la malfermita libro de lingva historio aŭ mem posedi vastan koniĝon kun la homara spirito. Li tute ne fidu al la naŭva supozo, ke tiu aŭ alia homo aŭ societo povos influi sur la Esperantan popolon nur per la forto de ia balote akirita rajtigo.

Evolucion naturan la lingvo nek povas nek volas eviti, kaj Akademio, kiu estus kontenta klopodi por ĝi kiel servanto, povus faciligi tian evolucion per la diskonigo de siaj observaj konkludoj. Sed ĝi memoru, ke en la sfero de lingva evolucio la silenta kutimo de ŝatataj aŭtoroj multe pli influas, ol ĉiu oficiala konsilo eĉ la plej aŭtoritata, ankaŭ ke ĉiu provo al oficiala devigo estus sentakta kaj nepravigebla atenco, kiu nepre altirus konsekvencon rekompencan.

ALFRED E. WACKRILL.

§ § §

Vojaĝoj per Esperanto.

Kia bela revo por vojaĝantoj. Iri ĉien sen malkompreniĝo pro nescio de fremdaj lingvoj — nenia barilo, nenia limo por la irado! Trovi samideanojn gajajn, entuziasmajn kunvojaĝantojn, kiuj, komunikante siajn tre diversajn impresojn, multobligas la plezuron de la vojaĝo, kaj rakontante pri siaj tre malsamaj landoj neniigas la lacigajn vojojn, la tedajn atendojn! Havi senĉese nemetiistan tradukiston, kiu klarigas la renkontaĵojn, ebligas ĉiujn vizitojn esti gvidata de enlandanoj, kiuj kun granda plezuro kaj entuziasmo admirigas la mirindaĵojn de sia lando, evitigas la malkompreniĝojn, la perdojn de tempo, la forgesojn, la erarojn, uzigas ĉiujn faciligaĵojn, vidigas kaj konigas la nefacile videblajn kuriozaĵojn, la vivmanieron, la kutimojn de la popolo, tradukas la aŭdatajn popol-kantojn, rakontas kaj priskribas vidindaĵojn eble ne videblajn pro manko de tempo.

Ne revo, sed realaĵo estas ĉio tio por tiuj, kiuj estas anoj de esperantistaj vojaĝantaretoj. De nun efektive vi ĝin; sciigu al ne-esperantistoj, kiel jam nur dumonata serioza lernado de Esperanto ebligas agrablan vojaĝon en kiu lando ajn.

Se vi tiel deziras vojaĝi, sendu viajn postulojn laŭ la montroj donitaj sur pĝ. 55a en la lasta numero de la gazeto, al S-ro HOUSSAIS, Professeur au Lycée, Bourges, Cher, Francujo.

Jam estas preparata laŭ postuloj: Bicikleta kaj fervoja vojaĝo el la Lyon'a Regiono al la Dresdena Kongreso. Piedira kaj fervoja reveno de la Kongreso al Lyon'a regiono tra Germanujo, Aŭstrujo, Svisujo, kaj Italujo.

Alilandaj Sciigoj.

Belgujo.—La 18a de Marto estis la deka datreveno de la Esperanta Sekcio de la Poliglota Klubo en BRUSELO. Ĝi fondiĝis en 1898, dank' al la energia klopodado de S-ro Ed. Blanjean. Sen halto tiu sinjoro, kaj poste lia frato, L. Blanjean, daŭrigis la kursojn ĉiujare, kaj instruis en tiu tempo ĉirkaŭe milon da samideanoj. — En MONS, L-to Kardinalo faris, ĉe la Popola Universitato, paroladon, kiu sukcesis tre bone, kaj post kelkaj tagoj kurso malfermiĝis en la "Ecole des Mines," kondukata de S-ro J. Coox, kaj sekvata de pli ol 100 lernantoj. — En ANTVERPENo, la 23an de Februaro, okazis la ĝenerala jara kunveno de la grupo "Verda Stelo," kiu kalkulas nun 132 membrojn, kaj organizas kursojn en la flandra kaj franca lingvoj. La Antverpena Urbeŝtaro permesas al la societo uzi senpage lernoĉambrojn en la unuagrada lernejo N-ro 16, kaj subvencias ĝin po 80 spesmiloj en jaro. — En Belgujo estas nun 22 grupoj, el kiuj 12 estas anoj de la Belga Esperantista Ligo. Lastan monaton aliĝis la Antverpena Grupo. — En BRUSELO, la 12an de Aprilo, Abato Aŭstin Richardson faris paroladon antaŭ kvindekda monaĥoj de la ordeno de Nia Sinjorino el Ciono, kaj komencis duan kurson da lecionoj ĉe la Instituto St. Louis. Li diras: "My first boys, after twelve lessons, are now flooding the universe with post-cards!"

Malto kaj Gibraltaro.—Niaj amikoj en Sliemo havis la grandan plezuron, akcepti D-ro H. W. Yemans, prezidanton de la Filipina Esperantista Asocio, kiu nun faras vojaĝon tra Eŭropo kaj Esperantistujo. Espereble tiu vizito multe helpas al la entuziasmo de la grupanoj, kaj al la senĉesaj klopodoj de ĝia sindonema prezidanto, D-ro G. Busuttil. — D-ro Yemans poste vizitis la grupon en Gibraltaro, kaj ricevis de ili saman koran bonvenon. La grupsekretario, D-ro Edwards, sciigis nin, ke la unua ĉiujara kunveno de la societo okazis la 10an de Marto ĉe la Borso. Bone estus — li interalie diris — ke ĉiu vojaĝanta Esperantisto, anstataŭ fanfaroneme elmontrisan neperfektan scion pri la lingvo de la lando vizitata, montru la verdan steleton kaj ĉiam penu interrili kun la landanoj per nia kara lingvo.

Natalo, Sudafriko.—Kun plezuro ni sciigas, ke grupo sub la nomo "Natala Verda Stelo" fondiĝis en tiu ĉi urbo la 24an de Februaro. S-ro J. Dusart, la sindona pioniro de Esperanto en Durban, estas elektita prezidanto. La sekretario, S-ro C. J. Morin (P.O. Box 22, Point, Durban, Natal), diras: "kvankam ni nuntempe konsistas nur el 13 anoj, ni tamen estas certaj, ke al ni ne estos rifuzata kora akcepto en la grandan rondon familian, kaj ni ĝoje sendas al la tutmondaj samideanoj nian plej varman saluton."

Bulgarujo.—En Veliko Trnovo, la propagando, "momente haltigita de l' skarlatino," nun denove freŝe komenciĝas, kaj kursoj vige funkcias, kiel ankaŭ en Ŝumen. En la kazernoj, la soldatoj multe interesiĝas pri la lingvo, kaj en la kvara pionira bataliono suboficiroj malfermis mem kursojn.

Bohemujo.—Samideanoj en tiu ĉi lando nun certe multe ĝojas pro tio, ke ĵus aperis la longe atenditaj propagandiloj de Ĉefeĉ en bohema lingvo, la "Slosilo" kaj "La Tuto." La literaro disponebla en nia presejo bedaŭrinde malpermesas, ke ni nomu ilin naĉilingve! Ni komprenas nun, kial la Bohemoj tute ne postulas forigon de la supersignitaj literoj!

Franujo.—Kun plezuro ni ekscias per *Lingvo Internacia* kaj per tre multaj senpere ricevitaj sciigoj de diversaj francaj grupoj, ke la tuta franca Esperantistaro akceptas kun granda entuziasmo la ĉirkuleran leteron de Doktoro Zamenhof kaj la decidon de la Lingva Komitato pri la lastatempaj maltrankviliĝoj. — Ĉiufanke la propagando tre vige progresas. La kreskanta intereso de la publiko al Esperanto havigas

al la eldonistoj de *l'Etoile Esperantiste* sufiĉe da abonantoj por eldoni ĉiumonate, en la franca lingvo, grandan 16-paĝan gazeton pri Esperantistaj aferoj. — Nefrancaj samideanoj, kiuj vizitos Parizon, ne forgesu la Esperantistan "cocher," S-ron Pelletier, 7, rue de Tretaigne, Parizo. Li portas la verdan stelon sur sia veturilo, kaj ĝojas utili al ĉiuj Esperantistaj vizitantoj. — S-ro H. de Coppet, eminenta fondinto de la "Franca Turing Klubo" (179, Boulevard Pereire, Paris), proponas al ciklamantoj, kiuj intencas ĉeesti la venontan Kongreson, bicikle travojaĝi la sudan parton de Germanujo, forirante de Frankfurt aŭ Stuttgart. Povus esti vizitataj Nürnberg, Bayreuth, kaj Karlsbad. Tia vojaĝo daŭrus 6-7 tagojn po 100 kilometroj, ĉiutage. — Sur la fervojo Paris-Lyons, apud la stacidomo *Villevert-Neuville*, estas somerloĝejo Esperantista. Ĝi estas nomata "Verda Insulo" kaj lokigas en dolĉa kaj kvieta kamparo. Por ĉiuj informoj sin turnu al S-ino Sarpy (33, cours de la Liberté, Lyon). — En SAINT-ETIENNE, la urbeŝtaro donis subvencion de 300 fr. al la grupo pro la graveco de l' movado Esperantista, kaj pro la servoj, kiujn Esperanto povas fari. Jam de tri jaroj tiu urbeŝtaro lasas al la dispono de la grupo por ĝiaj kursoj ĉambregon lumigitan kaj hejtitan.

Danujo.—La diversaj Esperantistaj Societoj ĵus kunvenis por starigi la "Centra Dana Esperantista Ligo," kies organo estas la nova *Dana Esperantisto*. Antaŭnelonge Prof. O. Jespersen, ano de la Delegacia Komitato, faris en Kopenhago tre interesan paroladon pri la ideo de lingvo internacia kaj la laboroj de sia Komitato. Multaj Esperantistoj ĉeestis kaj aŭskultis kun plezuro la plej grandan parton de lia parolado. — Propagande paroladis S-ino Gunvar Monster en FAABORG, kaj S-ro K. Bendix ĉe "Frisindet Ungdom." — En ODENSE, nia konata disvastigisto F. Skeel Giorling faris paroladon en la Urbeŝtara Domo antaŭ 400 aŭskultantoj. Odense okupas en la Dana Esperantismo la unuan rangon inter la urboj provincaj. La tiea grupo, kiu en 1907 havis nur 15 anojn, havas nun pli ol 100. — En KOPENHAGO, F-ino Monster organizis tre sukcesan festeton ĉe la "Virina Unuiĝo por la Internacia Helplingvo," en la belegaj ĉambroj de granda urbdomo. Oni tiam por la unua fojo portis la emblemon de la Unuiĝo, lerte elpensitan de la energia organizintino.

Madelra.—En FUNCHAL nia nelacigebla kunbatalanto S-ro Höveler, kiu tie kvazaŭripozas dum la vintro, sciigas al ni, ke, kun la entuziasma helpo de Abato E. Schmitz, profesoro ĉe la Seminario, li nun faras du publikajn kursojn pri Esperanto. Pli ol 40 lernantoj partoprenas, inter kiuj estas la Kanoniko Antonio de Jouvea, membro de l' portugala Parlamento. Alia kurso por la urbanoj estis malfermita la 4an de Marto en la ĉambrego de la Funchal'a Katolika Unuiĝo; jam enskribiĝis pli ol 50 nomoj. Fine, kiam S-ro Höveler forlasis la insulon, du grupoj ekzistis, dank' al lia propagando.

Finlando.—Per la *Finna Esperantisto* ni sciigas, ke nia lingvo faras kontentigajn progresojn ne nur en la ĉefurbo HELSINGFORS, kie en la daŭro de multaj jaroj ekzistis societo "La Polusa Stelo," sed en kelkaj aliaj urboj, TAMMERFORS, KYMENLAAKSO, KEMI, SAVONLINNA. — Niaj finnaj samideanoj nun faras provon, traduki la gloran finnan epopeon "Kalevala."

Orientaj Landoj.—Kvankam Esperanto naskiĝis en la okcidento, eble ĝi povos post ne longe ricevi sian plej fortan ĝisnunan antaŭtenpuŝon per la manoj de orientuloj. Laŭ *La Stelo de l'Oriento* ĝi kontentige progresadas tra HINDUJO, kaj ni danke memoras la helpon, kiun la angla kongreso ricevis de samideanoj el tiu lando.

Jen tre grava letero, kiu aperis en la *Japana Esperantisto*, skribita de Grafo T. Hajaŝi okaze de la dua ĝenerala kunveno de la *J. E. Asocio*. Grafo Hajaŝi

estas ne nur hon. prezidanto de la *Japana Esperantista Asocio*, sed ankaŭ estas Ministro de Fremdaj Aferoj.

En la nuna tempo la oportuneco de la tutmonda interkomunikigado tiel vastiĝis, kvazati la dimensio de la terglobo estas malpliigita; tamen popoloj de tiu kun alia lando ne povas sufiĉe interrilatiĝi kaj intersanĝi siajn ideojn. De kio tio ĉi venas? Tio ĉi dependas de malsameco de la lingvoj. Nia Esperanto celas, ke forigu tiu ĉi baro kaj, ke la popoloj de ĉiuj partoj de la mondo komprenigu unu la alian uzante la plej facilan komunan lingvon. Kvankam la angla kaj franca lingvoj estas kompare popularaj ekster siaj landlimoj, tamen ili ne sole, tiu kiel la lingvo de komerca afero, kaj la alia kiel de societa interrilato, diferencas per la sfero de fluado, sed estas uzataj nur en malgranda takto el la tuta homaro; kaj sekve en komparo kun laboro por lernado ilia utileco estas tro malgranda. Tio ĉi estas kial ni intencas fari Esperanton internacia lingvo. Tial, ne estus trograndigita esprimo eĉ se ni dirus, ke nia afero estas Evangelio al la tuta mondo.

Precipe en la tempo, kiam nia patrujo, kiu fermis sian pordon por aliaj nacioj centjarojn, nun leviĝas subite kaj interrilatadas kun landoj Eŭropaj kaj Amerikaj, kaj la interkomunikado ne sole kun la kontinento de Azio, sed ankaŭ kun landoj malproksimegaj fariĝos pli kaj pli intima, la punkto tre maloportuna kaj malprofita estas la malsameco de la lingvo. Por ke la Imperio ne postiru en la civilizacio de la mondo, estas necese, ke ĝi plivastigu la lernadon de fremdaj lingvoj; kaj tamen oni neniel povas ellernigi multajn lingvojn Eŭropajn kaj aliajn. Tio ĉi estas kial nia Asocio rekomendas Esperanton al niaj samlandanoj.

La Asocio, kvankam pasis nur du jaroj de ĝia fondigo, aŭ fondis lernejojn aŭ kunvokas asociojn, kaj la entrepreno estas rimarkinde sukcesinta. Mi, kiel la honora prezidanto de la Asocio, profunde gratulas por la profito de la mondo, kaj multege ĝojas por la progresado de nia lando. Ĉe la dua ĝenerala kunveno, mi ekmontas mian senton kun kora saluto.

GRAFO T. HAJAŜI.

La 16-an de la II-a monato de la 40-a jaro de Meiĵi.

Per la lasta numero de la *Japana Esperantisto*, ni sciigas ke la plej eminenta Esperantisto kaj propagandisto en Japanujo, D-ro K. Kroito, Profesoro ĉe la Imperia Universitato de Tokio, fondinto de la Japana Asocio, ĉirkaŭvojaĝos en Eŭropo dum du jaroj por universitata komisio. Li foriris de Japanujo jam en Februaro. Trapasinte Amerikon, li poste vizitos Berlinon, Parizon, Anglujon, Hispanujon, k.t.p., kaj, kompreneble, ĉeestos la Dresdenan Kongreson. Sendube ĉiuj Esperantistoj faros al li tre varman akcepton.

Unuigita ŝtatoj.—Dum la lasta tempo S-ro Privat datirigadis sian senlakan paroladan propagandon. La sube donitajn detalojn ni ŝuldas al P-ro A. M. Grillon, prezidanto de l' Filadelfia Grupo, kaj P-ro Bénédicte Papot en Sikago.

La unua diras: "S-ro Privat ludas inter ni la rolon de misiisto, rolon tre praktikan, utilegan, kaj eĉ necesegan. Nia lando, iomete malproksima de la centra Esperantista movado, ne ofte havas la okazon aŭdi nian karan lingvon parolatan bone, flue kaj ĝuste. Por iri kongresojn, necesas tro da mono kaj tempo, kaj la kelkaj Amerikanoj, kiuj jam ĉeestis kongresojn, ne sufiĉas por rekte disvastigi la lingvon kaj paroligi ĝin tiel, kiel ĝi devas esti parolata. Ni tre riskas erari kaj disvastigi lingvon ne tute simila al la Zamenhofa lingvo, tiel laŭ la stilo, kiel ankaŭ laŭ elparolado. La vizito de S-ro Privat kaj lia loĝado en la U.S. dum 6 monatoj forigos parte tiujn gravajn malhelpaĵojn, se ni utiligos bone la rimedon. Miloj da Esperantistoj jam aŭskultis kaj ankoraŭ aŭskultos lin; ili komprenos pli klare tion, kio estas la kongresoj, kie multaj parolas Esperanton tiel flue kaj facile. De lia vizito al nia lando rezultos granda instruado por la lernantoj kaj profesoroj, kaj unueco inter la multaj grupoj kaj societoj. Baldaŭ (kial ne en la jaro 1909?) ni sentos nin sufiĉe fortaj, por peti de la Estraro Esperantista, ke la Universala Kongreso okazu ĉe ni. Tiam ni ekprenos efektive nian vicon en la tutmonda Esperantistaro. S-ro Privat laboris en Filadelfio kvar semajnojn en Februaro, kaj faris 29 paroladojn al 5,500 personoj. Li kondukis du publikajn kursojn tre sukcese. Li parolis en la publikaj altaj lernejoj, en tri privataj lernejoj, en la Universitato, en tri kluboj, en privataj institucioj. Ĉie post lia parolado kursoj organiziĝis; ĉie, kaj senhalte, li iris kiel fervorega apostolo, seniam kalkulante pri la malfacilaĵoj kaj pri la laciĝo."

Post Filadelfio, li pasigis tri okupatajn agoplenajn tagojn en WASHINGTON, vizitis Prezidanton Roosevelt kaj Vicprezidanton Fairbanks, kaj vekis ĉe la Majoro-Generalo de la U.S. Armeo tiom da intereso, ke li petis lin paroladi antaŭ la oficiroj de la Army War College pri Esperanto kaj la Ruĝa Kruco. Poste li estis en SIKAGO, kiel gasto de S-ro Bénédicte Papot. En tiu urbo li faris 11 paroladojn, ĉe North-Western University, Illinois University, Athenæum, Illinois College of Commerce, La Virina Klubo, Fullerton Hall, University Club, University School, R. T. Crane High School, J. Marshall High School, kaj la Sikaga Esperantista Asocio. Sed la plej grava rezulto de lia ĉeesto en Sikago, estis lia konatiĝo kun la estraro de la Chautauqua Instituto (v. "Fundamenta Krestomatio," p. 201). La estroj invitis lin fari superajn Esperantajn Kursojn por Instruistoj dum la tri semajnoj antaŭ la Unua Kunveno Nacia de Amerikaj Esperantistoj, okazonta tie de la 21a ĝis la 25a de Julio. Tie, oni esperas, la Amerika Esperantistaro unuvoĉe decidus, k'opodi pri "la Kvina." Ĝis la fino de Marto, li jam faris 110 paroladojn en Ameriko. Plue, li skribis al ni, ke li esperas baldaŭ paroladi antaŭ la Senato de la Ŝtato Ohio, kiu nun diskutas pri enkonduko de Esperanto en la Altajn Lernejojn de tiu Ŝtato.

Portugalujo.—En la nuna momento S-ro Höveler troviĝas en Lisbon, kie li kaptis la okazon por helpi la grupon jam tie fondi an de S-ro Louis Aymé, Amerika Ĝenerala Konsulo, kiu mem varbiĝis, dank' al artikolo pri Esperanto aperinta en *North American Review* kaj faris multon por la disvastigo de Esperanto en Lisbon. Estis tiu, kiu, kun S-ro Horner, instigis la *União Christa da Sociedade* (Kristana Unuiĝo de Junuloj) sin okupi pri Esperanto. Ĉar S-ro Höveler ne scias paroli la portugalan lingvon, li estas devigata propagandi per Esperanto mem, sed tio neniel malhelpas, ĉar laŭ la ĵurnaloj li "espoz na Esperanto, que todos comprehenderam" (klarigis en Esperanto, kiun ĉiuj komprenis).

Polujo.—Ni tre ĝojas aŭdi kaj gratulas la Varsovian Societon, ke ĝi sukcesis akiri la oficialan permeson por la starigo de la Pola Societo Esperantista, kun ĉefa sidejo en Varsovio kaj la rajto malfermi filiojn en la tuta Polujo. La prezidanto estas S-ro A. Grabowski, kaj la sekretario, D-ro W. Robin. Korajn kaj fratajn salutojn de la Brita Asocio!—La 30-an de Marto okazis la unua ekzameno por la Pola Esperantista Atesto, sub la prezido de D-ro L. L. Zamenhof.

Budapeŝta Studenta Unuiĝo.—Ni turnas la atenton de niaj studentaj legantoj al ĉi tiu ĵus fondita Unuiĝo, kiu, kvankam—kiel diras la sekretario—ĝi estas junega, estas tamen plena de entuziasmo kaj deziro al progreso. Tial ĝi multaj deziras havi interrilatojn kun gestudentoj, aŭ studentaj grupoj, en ĉiuj landoj. La Unuiĝo unuvoĉe deklaris fidelecon al la Fundamento. Por ĉiuj detaloj, oni sin turnu al la sekretario, S-ro Freund-Imre, IX. Vámbéaz Körút 7, Buda-Pest.

La Esperantista Societo de Glasgovo kunvenas ĉiulundon vespere de la 6a ĝis la 7a, en la kafejo de Stuart Cranston, *Arcade, Buchanan-street*, kaj ĝi tre kore akceptos vizitojn de samideanoj el ĉiuj landoj.

§ § §

Esperantistaj Edziĝoj.

CROXFORD—DEVILLE.—En Parizo, la 21-an de Aprilo, S-ro Henry Croxford, Hon. Sekretario de la Londona Esperantista Klubo, kun F-ino Marie Jeanne Josephine Deville, filino de la Gesinjoroj Deville, 163, Rue de Vaugirard, Paris.

HULME—HOWARD.—En la preĝejo St. John the Evangelist, Brixton, Londono, la 25-an de Aprilo, edziĝis F-ino Florence E. Howard, sola ido de Pastro kaj Sinjorino Howard, el Shrewsbury, kaj S-ro Alfred J. Hulme, pentristo, plejaĝa filo de la Gesinjoroj S. Hulme, el Shrewsbury.

Chronicle.

NEW GROUPS.

Evidently Esperanto in England, despite the underhand machinations of certain individuals, is fuller of life at the present moment than ever it was. Our group list steadily increases in size. This month we have eight new groups to report. Four affiliated in March: Grangemouth, Paisley, Stockport, and Upton; and four in April: Hebden Bridge, Great Gransden, Nelson, and Wakefield. *Koran bonvenon al ili; ili vigle kaj forte staradu!*

LONDON.

London Club.—The club will hold an examination under B.E.A. rules (for both Elementary and Advanced certificates), at the offices in Museum Station Buildings, on Friday, May 28, at 7 p.m. Non-members are also invited to sit for the examination. Intending candidates should send in their names, together with fees, as soon as possible, to Mr. P. J. Cameron, care of B.E.A. The fee for the Elementary examination is 1s. 6d.; for the Advanced, 5s. Candidates are further reminded that the London Chamber of Commerce holds its Esperanto examination on Monday, June 1, so that preparation for both could go on concurrently.

South-East London.—The members of various Esperanto classes in the Southern District of the London County Council Evening Schools held their first annual social and dance on March 28, at the Oliver Goldsmith Commercial Centre, Peckham-road, S.E. An interesting programme was contributed by members of the different classes. In a short speech which he made during the evening, Mr. Pinhorn, the principal of the Oliver Goldsmith Centre, alluded to the statement made to him by one of H.M. Inspectors, who had visited one of the classes represented, to the effect that if everyone made a study of this new language, they would be improving their knowledge of their native tongue at the same time. At the close of the entertainment a vote of thanks was passed to Messrs. Hoare and Marshall, to whose efforts the successful organisation of the affair was mainly due.

South London.—Steps are being taken to form a South London Group. Will those interested kindly send their names and addresses to "*Kronikisto*," care of B.E.A.?

Various.—A weekly class for Esperanto has been started in connection with the Royal Automobile Club, under the instruction of Mr. Bertram Chatterton.—At the annual soiree of the Incorporated Phonographic Society, held at the St. Bride Institute on March 21, Mr. George Ledger made a long and interesting speech on "Phonographers' Hobbies—Esperanto." Mr. C. W. Bowerman, M.P., presided. Commenting on Mr. Ledger's speech, he said that he himself was from personal experience fully convinced as to the necessity of Esperanto for international congresses. He mentioned a congress in which he took part in Paris last year, in which thirteen nations were represented, and said how very lengthy the proceedings had been on account of the continual cross-translation of the speeches into the various languages of the congressists. That conference, which actually occupied six tedious days, might very well, he said, have been concluded with the aid of Esperanto in two days!

THE PROVINCES.

Birmingham.—The first performance in Birmingham of a stage-play in Esperanto took place on April 14, when the Esperanto Section of the Cosmopolitan Club presented *Boks kaj Koks*. The audience included many members of the Birmingham and Midland Esperanto Club, which supplied two of the three members of the

cast. The performance was a genuine success, and the pronunciation so clear that few points were missed even by the non-Esperanto portion of the audience. The event attracted some attention in the local Press.

Bradford.—The secretary's report at the annual general meeting, held lately, showed that the society had passed through a most successful year. Officers were elected for the ensuing year: President, Mr. R. Whitaker, F.B.E.A.; vice-presidents, Mrs. J. A. Godwin, Mrs. J. Moser, Colonel H. A. Foster (president of the Bradford Chamber of Commerce), and Messrs. H. C. Evason, E. Uarnell, and L. E. Williams. The secretary, as before, is Mr. J. T. Holmes. Up to date of receipt of report some forty-four entries had been made for the Local Centre Examinations in Esperanto of the London Chamber of Commerce.

Burnley.—On March 19 some eighty Esperantists met together, in the Unitarian School, at a dinner in honour of the Rev. J. Morgan Whiteman. Among the visitors were Mr. J. Rhodes (Keighley) and Mr. C. Brear (Nelson). During the evening the vice-president of the group, Mr. W. B. Currie, in the name of the local Esperantists, presented Mr. Whiteman with a large photograph of the members, as a token of their appreciation of the skill and zeal with which he had devoted himself to the propaganda of Esperanto during the past two years. On April 7 the group held its second annual general meeting in the Weavers' Institute in Charlotte-street. Much to the regret of the members with whom he had so long and tirelessly worked, the Rev. J. M. Whiteman, having been called to take up a new post at Chatham, has been obliged to resign his presidency of the group. He was elected honorary president, and Mr. W. B. Currie was chosen acting president in his stead, with Mr. J. Harrison as vice-president. Mr. Currie is also Group Consul (34, Holm-road). It was decided to start a summer class for Esperanto on May 5. We learn that, at a meeting of the Burnley Secondary Schools Committee, the clerk of the committee was instructed to convey to Mr. Whiteman officially the expression of the committee's great satisfaction at the progress and success of the Esperanto classes conducted under his guidance.

Hastings.—The annual conference of the National Union of Teachers (N.U.T.), which took place here last month, afforded the group an excellent opportunity of propaganda. Esperanto was represented in the Publishers' Exhibition by a stall of the B.E.A., for the sale of literature and the distribution of propaganda matter. Owing to the recent addition of Esperanto to the syllabus of the Oxford Local Senior Examination, many headmasters showed considerable interest in the language, and Mr. A. J. Adams and Mr. H. B. Mudie, who kindly spent many hours at the stall, were able to impart information that will doubtless have good results.

Huddersfield.—A class was started here last October at the Huddersfield Technical College, under Mr. W. H. Hirst. At the end of the session it was thought advisable to start a group, and to that end Mr. Christen was invited to conduct one of his "Weeks." About 250 persons were present at the lecture on April 6, and some forty took the special course. A group is now in formation. All interested should write to Mr. W. H. Hirst, F.J.P.S., *Esperanto House, Thornton Lodge-road*.

Leeds.—We have received an interesting report from the secretary, covering the work of the group since the Cambridge Congress. The members have been very active in propaganda and practice of the language. Since September last a class has met weekly. There have been frequent meetings for conversational practice, and interesting lectures in Esperanto have been given periodically by *samideanoj*. The subjects treated of show that there is no lack of varied matter available from the personal experiences of members themselves.

First there was *Mia Vojago tra la Mondo*, by the president, then *La Pensadoj de mia Spirito*, by the vice-president, next a lecture on *La Venonta Raso*, by Mr. Maréchal, *Vizito al Svedujo per Esperanto*, by Mr. Blakey, *La Historio de Leeds, Esperanto Stilo, &c.* The group also arranged a performance of the Esperanto comedy, *Angla Lingvo sen Profesoro*, in connection with the annual festival on December 21, at which were represented the groups of Bradford, Wakefield, Huddersfield and Goole. Some 150 persons were present. On March 13 one of the oldest members of the group left Leeds for Calcutta, where he expects to remain for three years. On May 2 a meeting is to take place at Roundhay Park, to which Esperantists from neighbouring towns have been invited.

Liverpool.—The brightest hopes of enthusiasts in Lancashire and Cheshire were realised in the first quarterly congress of the Federation, held in Liverpool on April 11. Solidarity has been strengthened, courage increased, ardour fanned amongst the Esperantists of the two counties, and amongst non-Esperantists interest has been sharpened. From Lancaster, Blackpool, Preston, Bury, Southport, Manchester, St. Helen's, Stockport, Rochdale and Chester came members of the Federation, and three *samideanoj* from Shrewsbury travelled to attend the fête. Several large rooms in the Y.M.C.A. buildings, Mount Pleasant, were placed at the disposal of the Federation, and tea was served in the same building. At the business meeting during the afternoon, the president of the Federation, Mr. Brisbane Eldon, and the president of the Liverpool Group made brief speeches of welcome. The secretary of the Federation, Mr. F. West, read the minutes of the inaugural meeting at Warrington. The group secretaries reported on the progress of Esperanto in their respective centres. By the representatives of the Blackpool Group the Federation was invited to hold its next congress at Blackpool in July; the date to be announced later. An entertainment was given by the Liverpool members to their guests—song, recitation and drama, all in the international language, and all readily understood by the large majority of those present. Particularly worthy of applause was the intelligent rendering of the comedy, *Advokato Patelin*, a play which, in its abridged form as presented at Liverpool, cannot be too highly recommended for performance by amateur actors in the Esperanto world. In the course of the entertainment Mr. J. M. Dow made a short propaganda speech in English, and evidently carried his audience with him when he dwelt upon the security which Esperanto, thanks to the *Fundamento*, enjoyed against arbitrary change, which would inevitably mean ruin to any international language.

Manchester.—The general meeting took place on April 8, with the president, Mr. H. Brisbane Eldon, in the chair. The treasurer presented the balance-sheet, which showed that the society was in a very satisfactory condition financially. The president, reviewing the work of the year, expressed high appreciation of the efforts of the Misses Eldershaw, to whose activity and skill in teaching much of the success of the group was due. Officers were then elected for the new session. Mr. Eldon was re-elected president, and Mr. J. Woodall became hon. secretary in place of Miss Davies, resigned.

Nelson.—A meeting was held in the Technical School on April 8 with the object of forming a group. Mr. W. B. Currie (Burnley) presided. Mr. C. H. Brear (treasurer of the Corporation) was elected president of the new group. It was agreed to affiliate to the B.E.A. and the "Federacio Esperantista de Lancashire kaj Cheshire," and that meetings should be held every Wednesday evening, at 7.15, in the Technical School. A discussion followed as to the best methods of conversational practice of Esperanto.

Norwich.—A pleasing little ceremony took place at the Swiss Café on April 14, when a number of Esperantists of the city gathered to bid farewell to Mr. F. Scholefield, M.Sc. Mr. Scholefield, who is about to take up an appointment in Nottingham, was one of the founders of the group, and for some time past has done admirable work as leader and teacher. The meeting was presided over by Mr. R. W. Cook, who in the name of the subscribers asked Mr. Scholefield's acceptance of a handsome smoker's cabinet, bearing a suitable inscription in Esperanto. Mr. Scholefield, who was enthusiastically received, suitably returned thanks, and the remainder of the evening was enjoyably spent in *interparolado*.

Pontefract.—A group has been recently formed here, as a result of a lecture by the Rev. A. L. Curry, B.A., president of the Castleford Group. The initial membership of the group was twenty, but judging from the enthusiasm displayed, that number will be doubled in a very short time. Meetings are held weekly in the Café Beastfair on Friday evening, at 8.

St. Albans.—This group (founded May, 1906, and recently affiliated) has decided to hold its meetings in future at the *Clarendon Restaurant, Chequer-street*, on Friday evenings, at 8. These reunions will afford excellent opportunities for conversational practice. *Samideanoj* are heartily welcome. Further particulars may be had at the Clarendon Restaurant, or from the hon. secretary, Mr. O. Godman, 18, *Abbey Mill-lane*.

West Hartlepool.—At a largely-attended meeting of the local Esperanto Society, held at the Technical College on April 2, it was decided to continue the work of the society during the summer months. It was arranged that three separate classes should be held, one for beginners, one for elementary, and one for advanced students, conversation in Esperanto to be a prominent feature in each section.

York.—An Esperanto group has been founded at St. Peter's School, York. President, Mr. F. L. G. Maréchal; secretary, Mr. R. A. Mills.

IRELAND.

Belfast.—On January 22 a paper on Esperanto was read by Mr. Max Freund, M.A., Ph.D., before the Students' Literary and Scientific Society in Queen's College, leading to the formation of a Queen's College Esperanto Society with about thirty members. Secretary, E. S. Bennett, Queen's College. There are well-attended meetings every Monday afternoon, and we are informed that the cause of Esperanto generally is making excellent progress in the North of Ireland.

Limerick.—Although the adherents to the cause of Esperanto are not yet very numerous, there has been a sufficient number of serious students for the formation of a group. A class for instruction is held by the president, the Rev. G. R. Wynne, D.H., F.B.E.A., in a ladies' High School, and promises well.

SCOTLAND.

Edinburgh.—The Edinburgh Esperanto Society on March 15 elected their office-bearers for the ensuing year:—Mr. J. M. Warden, F.F.A., F.B.E.A., president; Mr. J. W. D. Kirkland, S.S.C., and Mr. William Morrison, F.B.E.A., vice-presidents; committee: Mr. W. M. Page, F.B.E.A. (secretary), Mr. James Ford (treasurer), Mr. Alexander Easson, S.S.C. (Consul), Mr. Andrew Wilson (bookseller), Mr. William Rae (librarian), Mr. James Malloch (minute secretary), and Misses E. S. Muir, E. D. Deans, M. C. Jolly, and A. B. Mackenzie, and Messrs. C. T. Macgregor and L. J. Caw. The report of the committee, which had been printed and circulated among the members, was adopted, as also was the treasurer's report. The latter showed the finances of the society to be in a very satisfactory condition.

tion, and the former described a year's arduous and successful labour for Esperanto. Examinations for the certificates of the B.E.A. are to be held in Edinburgh on May 20.

Glasgow.—A very successful session was brought to an end on March 23 by an enjoyable concert. On the following Monday the annual business meeting took place. The Consul, Mr. G. D. Buchanan, submitted an interesting report, and the treasurer announced a most satisfactory balance in hand. Mr. Arthur Ker was re-elected as president of the group. The Monday evening tea-meetings (6 till 7) in Stuart Cranston's Café, Arcade, Buchanan-street, have now been resumed, and any *samideanoj* visiting Glasgow may be sure of a hearty welcome there. A Rambling Club, which already a large number of members have joined, has been started by Miss Allan and Mr. W. R. Hall. The membership of the group is now over 200.

Hawick.—The *Hawick News* now prints weekly a paragraph in Esperanto. The first contribution was an Esperanto translation of the song, "Teribus," dear to the hearts of all true sons of Hawick. On April 9 the members of the Teviot Grove Academy Esperanto Class presented its teacher, Mr. R. Miles, with a handsome set of Dickens's works in recognition of his services.

Paisley.—This society, formed in December last, has recently affiliated with the B.E.A. The annual general meeting was held in March, when all office-bearers were re-elected *en bloc*. Very good progress has been made during the past session. The society has been fortunate in securing, free of cost, the use of commodious rooms in the hall of the New Jerusalem Church, a favour highly appreciated by the members. There are at present some twenty members. To increase this number, it is requested that all *samideanoj* in the district communicate with the hon. secretary, Mr. G. A. Dickson, 164, George-street, who will gladly afford any information in connection with the society.

Perth.—The group here has grown so large that it has had to be divided into two sections of about fifty persons each. One section meets at 6 and the other at 8 on Wednesdays, the ground covered by both being the same. Many persons of local eminence have joined the group—manufacturers, headmasters of schools, &c.

AUSTRALIA.

Melbourne.—We hear from Victoria that the Esperanto cause is making good progress throughout the province. The Melbourne Club now contains more than 100 members, and groups have been formed in Benalla and Bendigo, and others are in contemplation. On February 22 the Melbourne Club held an open-air fête at Korumburra, under the able direction of Dr. S. McBurney. If one may judge from the happy faces of those who took part in the excursion, Esperanto is certainly quite as joyous an affair in Victoria as anywhere else in *Esperantistujo*.

CANADA.

Toronto.—The secretary, Mr. Max A. Frind, reports as follows:—The great stimulating feature of the month was the two days' visit of Mr. Edmond Privat. Toronto, being the only Canadian city which had the courage to ask for a visit from Mr. Privat, left no stone unturned which might go toward making his two days' sojourn a success and memorable occasion. In no way did the event fail to come up to expectations. St. George's Hall (which comfortably accommodates 350 people) was taxed to its extremes by an eager audience of about 450, while many others were obliged to turn away in disappointment, in view of the utter impossibility to gain admission. One of the features of the evening, which was subjected to quite an amount of

favourable comment, and which added to the impressiveness of the occasion, was the new green "standard" of the Toronto Club, suitably draping the background along with the red and white Swiss national flag and the Union Jack. Previous to the main lecture, which took place in Convocation Hall of Toronto University (one of the finest of its kind in the city) on the afternoon of the following day, before the learned faculties, with Professor Ramsay Wright in the chair, and with several pronounced opponents to the cause among the audience (numbering about 600), Mr. Privat addressed some 1,000 young people at Harbord-street Collegiate, interviewed Professor Dr. Falconer, President of Toronto University, and lectured before about 400 students of the Central Business College. This strenuous day's work was brought to a close by an informal reception by the local members of the club at the Canadian Institute, when a demonstration of Mr. Privat's natural method of instruction was listened to with great interest. We are now conducting two weekly evening classes in the "Western Business College and Academy of Languages," under the name of "The First Canadian School of Esperanto," whilst we are opening a further afternoon ladies' class next week. The latest achievement worthy of notice is that the "Signal Section" of "the Governor-General's Body Guards" have added Esperanto to their subjects of instruction, and are requesting us to consider the conducting of a course for this purpose.

❧ ❧ ❧

Kristanaj Unuiĝoj de Junaj Viroj (K.U.J.V.).

Young Men's Christian Association (Y.M.C.A.).

Jam de longe okupadis kelkajn samideanojn la deziro enkonduki kaj disvastigi Esperanton en la supraj cititajn unuiĝojn. Precipe en Germanujo troviĝis Esperantistoj, kiuj interkonsentis labori en tiu ĉi direkto kaj S-ro Barono de Starck en Genevo, sekretario de l' Centra Komitato de la tutmondaj "Kujvoj," afable kunhelpis je tiu ĉi laboro per grava propagandado kaj sciigo de adresoj.

El kelkaj landoj, aparte el Anglujo, ni ricevis sciigojn, montrantaj al ni la plej varman intereson je nia entrepreno. Tio nun kuraĝiĝis nin iri pli fervore antaŭen.

La afero tiel progresis, ke jam ne estas eble informi ĉiujn interesatojn per poŝtkarto aŭ letero, sed necesiĝis eldoni specialan gazeton, kiu eliris unuafoje en Februaro kaj de nun ĉiumonate.

Ni do petas insiste ĉiujn interesatojn (kristanajn celantojn) subtenu tiun ĉi aferon per kunlaboro, agitado kaj mendo de niaj raportoj. Dankeme ni akceptos ĉiujn proponojn kiel ankaŭ sciigojn pri la disvastiĝo de Esperanto en la diversaj "Kujvoj."

Plue, ni intencas eldoni adresareton de ĉiuj Esperantistoj en nia mondligo, tial, ni bezonas kiel eble plej multajn adresojn.

Oni direktu ĉiujn sendaĵojn al:

S-roj PAUL HÜBNER, Ingeniero, Mülheim (Rhein), *Friedrich Wilhelmstr.* 66 (Germanujo); Willy Reichelt, Dresden, *Sebnitzerstr.* 32 (Germanujo); Leonhard Erselius, Breslau II., *Brunnenstr.* 18 (Germanujo).

Poŝtmarkoj por la respondo estas dezirindaj.

❧ ❧ ❧

Books on Approval.

There are many excellent Esperanto books which deserve to be more widely known than they are. We have therefore arranged that any book or books may be had on approval by sending the catalogue price. If returned within three days the cost will be refunded.

Trankviligu, mia Kara!

MY DEAR FRIEND,—You are worrying yourself too much about trifles, instead of rejoicing, as you might do, in the glorious facts and potentialities of Esperanto. You remind me of the discontented man who went to Heaven. An old friend, who knew that this man was one of those "who are never happy unless they are miserable," met him there, and asked him how he liked the place. "Oh," he replied dubiously, "the place is all right." "But what, then?" asked the friend. "Well, you see, *my halo doesn't fit!*"

Many men in past times would have willingly given their lives for the privilege, which has come to us unasked, of being able to advance the welfare of humanity by the simple advocacy of an international language, which, in comparison with the natural languages, is like sunlight compared with gaslight.

Can you not see that the whole success of our venture depends upon the ultimate adoption by all nations of *one* language for international purposes; that that one language does not need to be theoretically perfect; that no language constructed by man can ever arrive at perfection, although it may possess a very high degree of excellence and always tend towards a higher; that the nearest approximation to perfection ever reached before 1887 was Volapük; that the ground lost by the failure of Volapük is only now, after twenty years, beginning to be regained by the patient endeavours of the devoted adherents of Esperanto; and that the failure of Esperanto would mean the indefinite postponement of our common aim, the discrediting of the idea of international language before the world and the hopeless destruction of all the fruits of our labours?

I can see by the tone of your letters that you are already half a Filachist. My advice to you is: leave your superficial dabbings and querulous partial comparisons, take up the study of Filacho thoroughly, and learn to write and speak it. If that does not make an Esperantist of you, I shall be surprised. In any case, it is better for you to be an open opponent than a wavering adherent. If your halo does not quite fit you in Esperantoland, I am pretty sure your boots will pinch you in Filacholand.

Our *Fundamento* is a historical document, showing for all time what Esperanto was up to 1905. It is the plan of our city as it existed then, and is the basis of all future plans. All the arguments in the world cannot alter it, even though it be proved that there were some errors made in the survey. Additions will be shown on future plans, and old survey-errors will doubtless be corrected. Ptolemy's map of the world is a *fundamento* of geographical knowledge. It is full of errors, and is not up to date; but, for all that, as a historical document it is republished from time to time without correction, and is venerated by modern geographers as a wonderful masterpiece of human skill. Even so it is also with Esperanto. Partial resurveys are constantly appearing, and general resurveys will appear from time to time. We have, as it were, our lines of latitude and longitude defined in the *Fundamento*, and square by square we shall get the map gradually filled in. The "natural" languages, for want of fundamental lines, cannot perfect themselves, but grow ever more and more distorted; but it is not so with Esperanto. We have our fundamental lines, and even though we may make mistakes to-day, we still possess the means and the power to correct them at any time.—Yours faithfully,

ALFRED E. WACKRILL.

A Timely Warning.

It has lately come to our knowledge that the lists or addresses published from time to time in our gazette are being used by a London firm for the dissemination of circulars advertising books, which purport to be written in a "reformed" Esperanto. This linguistic project emanates from Messrs. Couturat and Leau, the self-elected secretaries of the so-called *International Delegation*, of which so much has been heard lately in certain quarters.

In this matter, the point which should be borne in mind by all loyal Esperantists is, that the right claimed and action taken by this Delegation to reform Esperanto, was entirely and definitely repudiated by the creator of the language, Dr. Zamenhof, and the *Lingva Komitato* elected by him to consider such matters. Therefore, for all loyal and honourable men, there can be no question of a reform of Esperanto by this body, or, indeed—as Prof. Baudouin de Courtenay, a former member of the Delegation Committee, has himself declared—by any other body than that of the Esperantists as a whole. To apply the term "reformed" to a scheme of such parentage is, therefore, absolutely unjustifiable.

Let us not be misled by specious arguments. Unity and solidarity are of much greater importance than a will-o'-the-wisp perfection. What a few unpractical wiseacres to-day consider perfect will to-morrow be considered imperfect. Esperanto is a fact, a living practical language based on a permanent and unshakable foundation; the scheme we are offered in its place is a mere untried project, modifiable at each passing whim of its originators—an Esperanto not "reformed," but "deformed."

LA REDAKCIO.

§ § §

Internacia Asocio de Instruistoj.

14an de Aŭgusto, 1907a, Cambridge.

Ceestis pli ol 50 geinstruistoj.

I. Unuvoĉe akceptita la propono de S-ro R. Frenkel krei Internacian Asocion de Instruistoj.

II. En la provizoran komitaton, kiu devas ellabori la regularon por la asocio, estis elektitaj: R. Frenkel (Rusujo), Ph. Čejka (Moravio), F. Durieux (Francujo), F. L. G. Maréchal (Anglujo).

III. La regularo estos publikigita en la revuo *Le Nord Pédagogique*. Tiu numero estos sendita al ĉiuj instruistoj, kies adresoj estos konataj de S-ro Durieux.

IV. Akceptita propono de S-ro Th. Čejka eldonadi gazeton: *Internacia Revuo Pedagogia*. Oni aplaudis la sciigon de S-ro Čejka, ke la parto de preparaj laboroj estas jam finita.

V. S-ro Maréchal proponas, ke oni, instruante Esperanton, uzu la naturan metodon de Gouin. Tiel la lernado de Esperanto fariĝos pli agrabla kaj interesa ne nur por la instruato sed ankaŭ por la instruanto.

Tiuj, kiuj deziras ricevi la provizoran regularon kaj aligi al la Internacia Asocio de Instruistoj, devas tuj skribi al S-ro F. L. G. Maréchal 3, *Kingston-terrace, Leeds*. Eble la geinstruistoj anglaj el ĉiuj grupoj povus sendi delegiton al Edinburgh, kie oni diskutadus (1) pri la provizora regularo, (2) pri la plej bona lernolibro, (3) pri korespondado, k.t.p.

Mi esperas renkonti en Edinburgh profesorojn el ĉiuj anglaj grupoj.

F. L. G. MARÉCHAL,

Komitatarano de la Internacia Asocio de Instruistoj.

The Edinburgh Meetings.

The meetings arranged to take place in Edinburgh on June 6 and 8, on the occasion of the annual meeting of the B. E. A., promise to afford a unique opportunity for propaganda, as they will be held in the large Congress Hall of the Scottish National Exhibition, and will be open to all who care to be present. It is well within the mark to say that during the two days Esperanto will be brought vividly under the notice of at least fifty thousand people in the Exhibition itself, not to speak of the thousands who will be reached by Press notices of the meetings. The Whit week-end will be responsible for bringing into Edinburgh thousands of visitors from all parts of the Kingdom, and of these it is hoped that Esperantists will form a not inconsiderable proportion.

Esperantists arriving on Saturday morning (June 6) will report themselves at the *Akceptejo* (the locality of which will be announced in the June BRITISH ESPERANTIST), from which excursions by coach will proceed to the various places selected: Forth Bridge (1s. 6d.), Roslin (1s. 6d.), or through the city (1s.). The coaches will finally drive the various parties to the Exhibition, where, after lunch, the visitors will be able to enjoy the numerous attractions and amusements there provided. At four o'clock in the afternoon a great propaganda meeting will take place in the Congress Hall, at which two or three thousand persons will be present. This meeting will represent the Third Scottish Congress, and there will be a large turn-out of Esperantists from Edinburgh, Glasgow, Dundee, Hawick, and other Scottish centres. The Lord Provost of Edinburgh will welcome the visitors; there will be a musical programme, including four part-songs in Esperanto by the Cap and Gown Male-voice Quartette; and some leading Esperantists will speak. The meeting will last only an hour. In the evening a smoking concert will be improvised.

Sunday (Whit-Sunday) will be spent according to the taste of the visitor. To those inclined to churchgoing, the opportunity of hearing some of the famous preachers for whom Edinburgh is celebrated will be taken advantage of. The majority will go to St. Giles' Cathedral (Presbyterian) where the music is usually very good, and where it is expected Dr. Cameron Lees, Dean of the Chapel Royal, will preach a sermon specially suited for the occasion. A pleasant excursion may be made by coach to Roslin (eight miles), where service takes place in the famous chapel (Scottish Episcopal) at noon. To those who prefer to explore the beauties of the locality, a climb to the top of Arthur's Seat is recommended; and in the afternoon a visit to the Botanic Gardens will remind visitors of a similar gathering in Cambridge. Admirers of "R. L. S." will perhaps find a walk to Swanston (four miles), a quaint hamlet under the shade of the Pentland Hills, a delightful memory.

On Monday, June 8, there will be a considerable addition to the number of visitors, as many one-day trippers will arrive from the North of England. Excursion parties will be formed at the *Akceptejo* as on Saturday. The Congress Hall at the Exhibition is at the disposal of the Esperantists from 2 to 6, and it is intended to have a conference on various subjects of interest to Esperantists between 2 and 4.30. At 5 o'clock the annual meeting of the B. E. A. will be held in the Congress Hall, after which a meeting of the Council will be held.

Visitors who can prolong their stay may then make their plans for exploring the beauties of Scotland. To those having only a few days to spare, no finer trip can be suggested than that followed by the foreign Esperantists after the Cambridge Congress—namely, a

day through the Trossachs and Loch Lomond—stopping one night in Glasgow, and a day on the Clyde, visiting Rothesay and the Kyles of Bute. A special cheap ticket will be issued by Messrs. Mackay Bros. and Co., 31, Hanover-street, Edinburgh, who will quote for other trips on receipt of a postcard.

Practically the whole work and expense of the local arrangements is falling on the Edinburgh Esperanto Society, the members of which are heartily devoting themselves to ensuring that the meetings shall be a thorough success. Those who have not secured lodgings are requested to write at once to Mr. JAMES MALLOCH, 34, Castle-street, Edinburgh. The hotels are filling up rapidly, and Mr. Malloch cannot undertake to provide accommodation after the end of May. The excursion arrangements are under the care of Mr. ALEX. EASSON, S.S.C., 50, Queen-street, Edinburgh; and Miss A. B. MACKENZIE, Gentlewoman Office, Synod Hall, Castle-terrace, Edinburgh, Ladies' Convener, will attend to any inquiries from ladies who intend to participate in the meetings.

W. M. P.

§ § §

Alloga Pentekosta Libertempo en Britujo.

La Pentekosta libertempo havigas al la nebritaj Esperantistoj allogan okazon por viziti Britujon.

Dum la nuna jaro la britoj preparas gastigi en grandaj nombroj siajn francajn amikojn, okaze de la Franco-Brita Ekspozicio en Londono, kaj la Skota Nacia Ekspozicio en Edinburgo.

La britaj Esperantistoj intencas kapti la okazon por montri al la mondo la utilecon de la lingvo Esperanto por internacia interkompreniĝo, kaj en ambaŭ ekspozicioj la Brita Esperantista Asocio aranĝis sektion por Esperantaĵoj.

Ĉiu Esperantisto, kiu vizitos Britujon estas insiste petata ĉiam kaj ĉie porti la verdan steleton kaj, se li vizitos ian urbon en Britujo, konigi sian ĉeeston al la tieaj Esperantistoj. Tabelon de urboj kie ekzistas grupoj kaj la adresojn de la sekretarioj oni povas trovi sur la kovrilo de ĉiu numero de ĉi tiu gazeto.

Okaze de la ĉiujara kunveno de la B. E. A. en Edinburgo je Pentekosta Lundo (la 8an de Junio) grava kongreso aranĝiĝis dum la semajnfino (Sabato la 6an, Dimanĉon la 7an kaj Lundo la 8an). Dank' al la afableco de la administrantaro de la Skota Nacia Ekspozicio, la kunvenoj okazos en la Kongresa Halo de la Ekspozicio, grandega salono, en kiu 2-3,000 personoj povos kunsidiĝi.

Je la Sabato posttagmeze propaganda kunvenego okazos, kaj esperantistaj eminentuloj faros paroladojn. Oni ankaŭ aranĝas koncerton.

Dimanĉon, la vizitantoj promenos laŭvole tra la belega urbo Edinburgo, aŭ ĝia ĉirkaŭaĵo, supreniros sur la monteto, Arthur's Seat, aŭ veturos al Forth Bridge, aŭ fari aliajn ekskursojn. Specialajn diservojn ankaŭ oni povos ĉeesti.

Je la Lundo, kiu estas tre populara festtago en Anglujo (sed ne en Skotlando) miloj da Angloj, kaj kompreneble eĉ miloj da anglaj Esperantistoj, vizitos Edinburgon.

Por la Esperantistoj okazos, antaŭ la kunveno de la B. E. A., grava laŭvola konferenco, en kiu, espereble, alilandaj Esperantistoj parolos.

Dum la Pentekosta libertempo la fervojaj kompanioj malkarigos la vojaĝkoston el Londono.

Tiuj, kiuj intencas viziti Edinburgon estas petataj skribi antaŭ la fino de Majo al S-ro JAMES MALLOCH, 34, Castle-street, Edinburgh, kiu klopodos por aranĝi ĉambron en hotelo. Ĉiu persono devas sendi al li 5 ŝilingojn (2.50 \$m.) kiel antaŭpagon, kiun la hotelmastroj kreditos en siaj kalkuloj.

W. M. P.

Holidays and Propaganda.

There are very few people who have not heard of the famous Holiday Camp at Douglas, Isle of Man, where thousands of young men spend yearly what they one and all deem a "most glorious time." From March to October, thanks to the admirable arrangements of Mr. Cunningham, the genial founder of the Camp, it is possible to experience all the joys of camping-out, without even a suggestion of the discomfort and risk inevitably associated, under ordinary circumstances, with that method of taking a holiday. In the Holiday Camp nothing is left to chance, and no risks are taken where either health or comfort is concerned. A camp which runs from March to October must be planned on lines which admit of utter indifference to fickleness of weather. Here every tent is waterproof, no matter how it rains; the ground is drained between every line of tents, and has sufficient incline to carry away the rain as rapidly as it falls, leaving the camp-field dry in a marvellously short time; a closely boarded floor completely covers the ground inside each tent; each camper sleeps on an extremely comfortable folder-bed, which is raised from the floor about 18 inches, and has a full supply of blankets and sheets; all bedding, &c., is washed, dried, stoved and thoroughly aired in the splendidly-equipped Camp laundry.

In the event of wet weather, there is ample accommodation for games. There is always something going on in the way of entertainment and amusement, and a Camp Orchestra, composed of first-class professional players, is always at the service of the campers. There is a swimming-bath 90 feet long, kept constantly at a proper temperature, and no charge is made for admission. There is a photographic dark-room, fitted with gas and water. Cycles are provided with storage free of charge. The dining pavilion, lately doubled in size, will now seat at tables, at one time, 1,600 campers without crowding. As the sea air imparts a razor-edge to the already keen appetites of the holiday-makers, four substantial meals are served daily, and to judge from the enthusiastic letters of those who have lived at the Camp, there is no stint either in quantity or quality.

That these are admirable arrangements everyone will admit. But excellent as they are, there was, until a few days ago, one thing lacking. There was no Esperanto Course. That, we are happy to be able to inform our readers, is now no longer the case. Mr. Christen, our well-known apostle, is going to give, not an Esperanto "week," but an Esperanto "summer" in the Camp, from May right through to September. So we shall doubtless shortly hear of an Esperanto troupe being added to the numerous performers who figure on the Camp entertainment programmes. From all points of view the Camp is an excellent field for propaganda work, and Mr. Christen is, we think, just the sort of breezy, energetic personality to rouse keen interest in Esperanto among the campers. And the effects of his propaganda will not be confined to Douglas, for old parties of holiday-makers are continually making room for fresh arrivals, and will certainly carry back with them to their homes lively memories of the message of Esperanto, which will enable them to extend beyond the limits of nationality that spirit of brotherhood and co-operation so dominant in the Camp itself.

We advise as many Esperantists as possible to spend a week or two at the Camp, and give Mr. Christen a helping hand. Why should not this Camp, in a year or two, become an International "Libertempejo"? Particulars as to price of stay, &c., may be obtained from Mr. Cunningham, *The Holiday Camp, Douglas, Isle of Man.* W. M.

Answers to Correspondents.

F. G. R. (*Nottingham*).—We agree entirely with your criticisms on this book. The B.E.A., however, must not be held responsible for the vagaries of authors of works not published by it. It is evidently becoming a profitable thing to publish books in Esperanto, if one may judge by several of those which have lately appeared, and which certainly have no justification from a propaganda point of view. As every Esperantist should know, the "Aprobata" was entirely and very rightly repudiated at the Boulogne Congress. To use that word now to help the sale of a book or bolster up one's teaching—good or bad—is bad form, to say the least of it.

R. W. (*Bradford*).—Ni esperas preparoli kelkajn el viaj kritikoj en nia proksima numero; en la nuna, kiel vi vidas, tute mankas loko. Tamen, ni forte opinias, ke vi agus pli bone kaj pli juste sendante ilin al la aŭtoro de la verko. Preparolante ilin, ni tion faros nur por la profito de la komencantoj, al kiu kategorio vi certe jam ne apartenas. E. A. M.

§ § §

Our Exhibit in the Edinburgh Exhibition.

We have secured a very central position for our exhibit in the Industrial Hall of the Scottish National Exhibition, which is to be opened on May 1 by H.R.H. Prince Arthur of Connaught. It is in the middle bay at the west end of the main transept. The exhibit is of a modest nature, but, surrounding a portrait of Dr. Zamenhof, specimens of the Esperanto magazines and other publications will be found. Several business catalogues and advertisements in Esperanto are also shown. Any interesting objects for exhibition may be sent to Mr. W. M. Page, 31, *Queen-street, Edinburgh.*

§ § §

B.E.A. Inc.).

SPECIAL RESOLUTION.

The following special resolution was passed and confirmed at Extraordinary General Meetings of the British Esperanto Association (Incorporated), on March 9 and 30, 1908, respectively:—

That the first paragraph of Article 11 of the Articles of Association be amended by deleting the words after "the Association" down to (A) and substituting the following:—

"The Annual General Meeting shall be held on such date in either of the months of June or July as the Council may decide."

§ § §

The Examinations Committee begs to announce that on Monday, May 18, at the Offices of the Association, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, London, W.C., will be held an *Examination for the Preliminary Certificate*, at 7 p.m., and on Tuesday, May 19, an *Examination for the Advanced Certificate*, "*Atesto pri Kapableco*," at 6.30. Candidates should intimate as soon as possible their intention to be present.

§ § §

Notice is hereby given that the next meeting of the Council of the B.E.A. (Incorp.) will be held on Monday, May 11, at the Offices, Museum Station Buildings, 133-136, High Holborn, London, W.C., at 6.30 p.m.

British Esperanto Association.

CANDIDATES FOR MEMBERSHIP.

EXTRACT FROM RULES.—“If no objection shall be lodged within fourteen days, the Secretary shall inform the candidate that he is admitted as a member.”

C. ADAMS, “The Cedars,” Quorn, Loughborough; Miss J. ARNOLD-BROWNE, 104, Graham-road, N.E.; Miss G. E. BAKER, 31, Boscombe-road, Shepherd's Bush, W.; Mrs. E. M. BARRAGRY, 150, Junction-road, Upper Holloway, N.; P. N. M. BEDFORD, 95, Coldharbour-lane, S.E.; Miss D. E. BELLAMY, Fox Hill Lodge, Upper Norwood, S.E.; A. W. BODGER, 1, Featherstone-buildings, W.C.; W. WEBSTER BORROWS, 38, Temple-road, Sale; Miss M. BOYD, 12, Grosvenor-street, W.; M. BROWN, 41, Park-terrace, Tondur, near Bridgend, Glam.; W. MCCREIGHT BROWN, 38, Grosvenor-avenue, Jesmond, Newcastle-on-Tyne; T. E. BURKINSHAW, 35, Shepperson-road, Hillsborough, Sheffield; Miss M. BURKITT, 20, Victoria-street, Bishop Auckland; J. T. CAMPBELL, Public School, Rahotu, Taranaki, N.Z.; W. H. CANDY, 136, Lynton-road, Bermondsey, S.E.; E. J. CHRISTIE, Iona House, Halifax; J. CLIFTON, 25, Market-place, Driffield, Yorks.; T. F. CONNOLLY, 53, Bradbourne-street, S.W.; W. B. COOK, “Sterling Sentinel,” Sterling; Miss E. M. CRONE, 16, Thomson-street, Kilmarnock, N.B.; J. DEWAR, Gowan Park, Elgin; E. H. EDE, B.A., 17, Victoria-square, Penarth; Miss J. E. EDWARDS, 4, Holland-park, W.; W. R. EDWARDS, High Level Works, Maidstone; H. S. EHRHART, 108, Stock-street, Hanover, Penna., U.S.A.; Miss M. A. EMERSON, Chatwin House School, Hurworth-on-Tees, Darlington; G. F. FENTON, Boys' Council School, Soham, Cambs.; H. FITCH, 1, Gainsborough-road, Ipswich; Miss L. FRANK, 13, Somerset-street, Kingsdown, Bristol; J. H. FRED, 4, Marchmont-road, Edinburgh; Mrs. FRENCH, 96, Huish-street, Yeovil; L. C. FROST, “Oaklands,” Old Catton, Norwich; D. GARNER-JONES, Levuka, Fiji; Miss E. A. GEDDES, Miss H. GEDDES, Hudson Mill, Hebden Bridge, Yorks.; A. GILES, 9, Neachall-lane, Wednesfield, near Wolverhampton; B. H. GOOD, P.O. Box 183, Durban, S.A.; H. A. GORDON, Epsom, Auckland, N.Z.; Miss L. SCOTT GRANT, 207, Tufnell-park-road, N.; Miss E. GRISDALE, 26, North-street, Maryport, Cumb.; A. W. HARRISON, “Beecroft,” Potters Bar, N.; E. A. HEILIG, 1530, U Street N.W., Washington, D.C., U.S.A.; W. W. HIDE, 150, Effra-road, Wimbledon, S.W.; G. HIGGIE, 22, Bridge-street, Rothesay, N.B.; Miss E. HIGGS, “Sunnyside,” Shawfield-park, Bromley, Kent; Mrs. C. R. HILLIARD, 30, Wilton-place, S.W.; J. T. HOLMES, 29, Norman-drive, Eccleshill, Bradford, Yorks.; A. H. HUGHES, 56, Norwood-road, Herne-hill, S.E.; W. HUNTER, 1, Burnbank-terrace, Perth; W. J. JARVIS, 7, Sakaye-machi, itchome, Kobe, Japan; J. KNIGHT, St. James's Public School, Green-street, Calton, Glasgow; Mrs. C. KNOWLES, Moreby Hall, York; J. LARKIN, 51, Geraldine-street, Dublin; H. A. LUYKEN, 23, Arcadian-gardens, Wood Green, N.; W. R. MACKAY, 50, Stanhope-gardens, Ilford, Essex; Mrs. E. MACKERN, 29, Stanley-gardens, W.; R. J. McLAREN, 2, Vinicombe-street, Hillhead, Glasgow; Wm. W. MANN, 37, St. Mildred's-road, Lee, S.E.; A. C. MARCH, 324, St. Ann's-road, Harringay, N.; Miss M. C. MEASURES, Alecia, College-road, Isleworth; A. MILNER, 55, Clare-road, Halifax; Mrs. A. E. MUDIE, 67, Kensington-gardens-square, W.; W. E. NECK, 91, Median-road, Clapton, N.E.; S. NEVILLE, 80, Bancroft-road, Mile End, E.; F. O. OERTEL, c/o Rev. W. L. Ledmere, Newick, Sussex; E. J. PATTERSON, “The Sycamores,” Ballasalla, Isle of Man; W. PAYNE, 12, Lowman-road, Holloway, N.; S. A. PERKINS, 12, Ellerslie-road, Shepherd's

Bush, W.; Mrs. J. PROUDMAN, c/o Mrs. Enders, 52, Hassett-road, Hackney, N.E.; Lieut.-Colonel G. S. ROBERTSON, Bedford Well-road, Eastbourne; D. L. ROBERTSON, 5, Comiston-place, Edinburgh; C. H. H. SATCHELL, 38, King's-road, Leytonstone, N.E.; J. C. SCOTT, Union Bank of Scotland (Ltd.), Glasgow; Rev. F. L. SHAW, The Rectory, Eyam, Sheffield; A. H. SMITH, 108, McDonald-road, Edinburgh; A. E. SMITH, 14, Garfield-street, Kettering; J. FENNALL, 37, Lyndhurst-road, Portsmouth; R. M. SOAMES, 18, Park-crescent, Portland-place, W.; Miss L. STAVELEY, Norwich House, Wisbech; R. SUTCLIFF, “Essendene,” Cavendish-road, Sutton; Mrs. A. TALBOT, The Bungalow, near Bewdley, Worcestershire; F. TAYLOR, Station Gates, Pontefract, Yorks.; J. TAYLOR, 2, Grafton-place, Glasgow; H. M. THOMAS, 146, The Grove, Camberwell, S.E.; C. P. TOMPSON, 32, Clissold-road, N.; C. TOWNSHEND, “Ravensmere,” Bertram-road, Sefton-park, Liverpool; H. C. WADHAM, 6, William-street, Notting-hill-gate, W.; J. W. WESTERN, 19, Briar-walk, Putney, S.W.; F. C. WILLIS, “Hill View,” Sisson-road, Gloucester; H. C. WILLMOTT, “The Cottage,” Princes-road, Buckhurst Hill; D. BAILLIE WILSON, 29, Minto-street, Edinburgh; M. R. WILSON, Low Row, near Carlisle; J. WOODFIELD, Parcels Dept., G.C.R., Marylebone, N.W.; Mrs. G. P. WOOF, 8, Pierremont-crescent, Darlington.

NEW FELLOWS.

Dr. SYDNEY WHITAKER, Liverpool; CHARLES A. FAIRMAN, Herne-hill; JOHN MERCHANT, Sheffield; A. TUKE PRIESTMAN, Bradford.

PASSED ADVANCED EXAMINATION.

*CLEMENT HILL, St. Leonards-on-Sea; W. H. HIRST, Huddersfield; R. H. LUCE, Derby; CHARLES MCPHERSON, Cambridge; JOHN S. RUSSELL, Auckland, N.Z.; *Miss R. C. THOMAS, Hampstead, N.W.; JAMES TAYLOR, Burnley; S. G. THROSELL, Letchford, Warrington.

PASSED PRELIMINARY EXAMINATION.

G. A. HUDSON, JOHN BULLOCK, *Miss B. SMITH, *J. G. ROBSON, Mrs. R. A. ROBSON, *JOHN DONALD, Miss E. BELL, *P. WILSON, Newcastle-on-Tyne; *R. W. COOK, *L. C. FROST, *Miss INA CRAFER, *Mrs. COOK, *Miss G. CLARK, G. DENNIS, *Miss N. McDOWALL, Norwich; Miss E. SINGLETON, W. J. CRABTREE, *Miss A. SANDIFORD, *J. S. MACKIE, Burnley; *Miss C. M. KENNEDY, *Miss M. H. KENNEDY, Manchester; *R. LOVELL, Bejsce, Russia; *H. JACKSON, JOHN PYE, R. ALKER, T. M. HURST, Preston; *Miss S. E. WRIGHT, *Mrs. J. A. SADLER, Gateshead; *Mrs. ISABELLA SMITH, *C. H. BREAR, *Mrs. B. JONES, *Miss E. BEANLAND, *Miss A. TATTERSALL, *Miss L. HARGREAVES, Mrs. E. HIGSON, *Mrs. H. CORT, Nelson; T. HITCHON, Accrington; T. A. GOODLIFFE, Nottingham; *H. L. SLADE, *Mrs. M. E. BELL, Balham; *W. SPALDING, *B. RODWELL, Clapham, S.W.; *Miss ELLA TASSART, *Miss M. H. KIRK, *W. H. STICKLAND, Lavender-hill, S.W.; *Miss ADA L. ARMSTRONG, Brixton, S.W.; Miss G. M. MAY, *A. F. W. PARNELL, *Miss J. FABRITIUS, Herne-hill, S.E.; *Miss E. TOOVEY, *Mrs. A. FREKE, Streatham, S.W.; A. A. WATTS, FRANK WARNER, A. E. SIMPSON, Leicester; *A. D. PECK, Thornton Heath; J. S. CLINTON, B. CONNER, *J. WYLIE, *Miss D. HISLOP, Miss M. A. FYFE, Miss B. R. S. PETTIGREW, A. S. MCINTOSH, Mrs. A. CONNER, D. GALBRAITH, A. H. WILSON, Glasgow; *Miss E. BROWN, Maryport; Miss K. E. ELLIS, Stockwell, S.W.; Mrs. M. E. IRVING, Leeds; *H. J. HARRIS, Wandsworth S.W.; *Miss E. M. LAMBERT, Tooting, S.W.; *Mrs. L. TALBOT, Bewdley; *Miss E. FLINT, Miss E. J. FLINT, Miss LEILA APPLETON, Miss K. H. GREENWOOD, Miss M.

KILLER, Miss L. MARKHAM, *Miss ADA HORSFIELD, *Miss ANNIE HORSFIELD, *Miss A. SCHOFIELD, *J. T. POLLARD, Miss M. E. SEXTON, Miss B. PILKINGTON, Miss A. E. M. CHAPMAN, Miss J. S. CARMICHAEL, G. B. NEEDHAM, Mrs. H. A. MATHER, Miss S. RHODES, Miss C. E. LOWE, *Buxton*; *ALBERT MILNER, *Halifax*; *Miss A. C. WRIGHT, *Edinburgh*; *F. B. SINCLAIR, *Shanghai*; Miss E. B. WHITSIDE, *Brownfield, near Nelson*; *Mrs. J. E. TUPPENNEY, *Hastings*; A. F. JACKSON, *Barrowford, near Nelson*; *WM. HARGREAVES, *Brierfield*; *Miss

C. A. SWIFT, *Miss J. M. STEWART, *Miss M. BLACH, Miss E. M. CHATER, *T. C. HUDSON, *Finchley, N.*; E. SWIRE, *Colne*; R. HOLGATE, *Rishton*; *C. H. SATCHEL, *Leytonstone*; *Miss B. L. DODDS, *Hornsey-lane, N.*

N.B.—Successful candidates will please note that there will unfortunately be some delay in the receipt of their certificates owing to our being unable to obtain the signature of Dr. Pollen, who is still in India.

* Denotes that the candidate has passed with distinction.

Fako de Korespondado Internacia (F.K.I.):

Sub tiu ĉi rubriko oni enpresas malgrandajn anoncojn de tiuj el niaj legantoj, kiuj deziras korespondadi kun alilanduloj. Ĉiu anoncanto devas pagi ses pencojn (25 spesdekojn) por trilinea enpresaĵo kiel sube (pli ol tri linioj po tri pencoj por ĉia komencita linio); ĉiu MEMBRO de la Asocio havas la rajton fari unu enpresaĵon senpage. *Bonvolu skribi legeble, rekte al la Redakcio.*

360. Numero de Aprilo; Societo "Espero" devas esti Societo "Esperanto."

363. Pirdop (Bulgarujo).—S-ro Iv. H. Krestanof, sciencamanto, tre deziras interŝangi ilustr. poŝtkartojn, markojn kaj esp. gazetojn. Ĉiam tuj respondos.

364. Peterburgo (Rusujo).—S-ro T. N. Mozjukin, studento de medicino, *Derevnya Ust-Slavjanka ĉu Nevskoj Zastavoj, Zavod "Ladoga"*, deziras korespondadi.

365. Peterburgo (Rusujo).—S-ro G. Ĉernohvostvo, *V.O. Malyy pz., 40, loĝ. 25*, deziras korespondadi kun maristoj per poŝtkartoj kun maraj vidaĵoj kaj precipe velaj jahtoj.

366. St. Denis (Belgio, Francujo).—S-ro Fleuret, 16, Rue Briche, deziras korespondadi per ilustr. poŝtkartoj. Ĉiam tuj respondos.

367. Isle of Man (Anglujo).—S-ro E. J. Patterson, *Sytamores, Ballasalla*, deziras korespondi pkarte kun svisoj, serboj kaj ekster-Eŭropanoj.

368. Orillia (Ontario, Kanado).—S-ro R. M. Chase, klasiklingva instruisto, deziras korespondi kun samprofesiaj alilandaj. (42)

369. Sumi, Narkov gub. (Rusujo).—S-ro A. Konorov, 10-jara knabo, *Dom Pernekoj Cerkvi*, dez. korespondi kun angla knabo aŭ knabino (10-12 jara).

370. St. Mary Oray (Kent, Anglujo).—S-ro E. R. Skinner, angla naturo, dez. korespondi kun naturistoj en ĉiuj landoj, precipe Rusujo, Hinujo, Japanujo kaj Hispanujo. Li aĉetas kaj interŝangas specimenojn kaj estos tre danko, se alilandaj ĵurnaloj bonvole enpresos tiun ĉi anoncon.

371. Ohidago (Illinoj, U.S.A.).—F-ino N. A. Nolan, 839, North 53rd Avenue, deziras interŝangi ilustr. poŝtkartojn kun geesperantistoj en ĉiuj landoj. (42)

372. Blackpool (Anglujo).—F-ino Brooke, 52, South King-street, dez. korespondi poŝtkarte.

373. Vladivostok (Azia Rusujo).—S-ro G. Vagner, inĝeniero, *Puŝkinskaja No. 4*, dez. interŝangi fotografetojn kaj poŝtkartojn kun vidaĵoj de rimarkindaj konstruaĵoj (preĝejoj, domoj, palacoj, k.t.p.).

374. Pambula (N.S.W., Aŭstralio).—S-ro John Bailes dez. korespondadi per ilustr. poŝtkartoj kun gesamideanoj ĉiulandaj.

375. Komarom (Hungarujo).—S-ro Müller Károly, instruisto, sendos poŝtmarkojn el Hungarujo, Aŭstrio (jubileojn), Montenegro, Serbujo (ankaŭ 1901, 1903, 1904 ĝis 5 Dinar), kontraŭ francaj, anglaj kolonioj kaj malnovaj Eŭropaj landoj laŭ Katalogo Sent au Tvert-Tellier. (44)

376. Vladivostok (Azia Rusujo).—S-ro G. Zauskevič, *Puŝkinskaja, 4*, deziras interŝangi ilustr. poŝtkartojn kun vidaĵoj de urboj por stereoskopo. Li sendados simplajn poŝtkartojn kun vidaĵoj de Vladivostok kaj al dezirantaj ankaŭ rusajn poŝtmarkojn.

377. Battersea (London, S.W.).—S-ro A. E. Evans, 8, Bolan-street, dez. korespondadi kun gealilanduloj per ilustr. poŝtkartoj. Tuj kaj ĉiam respondos.

378. Millingandi (via Baga, N.S.W., Aŭstralio).—S-ro A. F. Lawler dez. interŝangi ilustr. poŝtkartojn kun ĉiulandanoj.

379. Sheffield (Anglujo).—S-ro D. Whipple, 617, Ecclesall-road, dez. korespondadi kun ĝejunuloj alilandaj pri henia seriozaĵo.

380. London (Anglujo).—S-ro H. T. Bailey, 31, Caversham-road, *Kentish Town*, deziras ricevi poŝt unu numero el la sekvantaj: *Esperantiste Canadien*, *La Espero* (Bulgarujo), *Mondlingvist*, *Manĥena Esplo.*, gazeto de Lulea, gazeto de Riga, gazeto de Tampere. Ankaŭ *Lingvo Internacia*, 1897, Feb., Mar., Apr.; 1898 n-roj 3 ĝis 12. Ĉiu, kiu eldonos novan gazeton, estas petati sendi sciigojn.

381. Boroviči, Novgor. gub. (Rusujo).—S-ro A. Bergman, *Fabrik "K. Wachter Ko."*, dez. interŝangi per poŝtkartoj kaj kartoj kun alilandanoj.

382. Boroviči, Novgor. gub. (Rusujo).—S-ro K. Bergman, *Fabrik "K. Wachter Ko."*, dez. interŝangi kun alilandanoj per ilustr. poŝtkartoj; la markojn oni bonvolu surgli sur la vidaĵa flanko.

383. Peterburgo (Rusujo).—S-ro S. Tučinskij, *B. Samsonjevskij 56 apteko*, deziras korespondi per p.k. ilustr. kun geesperantistoj.

384. Kettering (Anglujo).—S-ro A. E. Smith, stenografiisto, 14, *Garfield-street*, dez. interŝ. ilustr. p.k. kun alilandanoj.

385. Londono (Anglujo).—S-ino Mackern, 29, *Stanley-gardens, W.*, dez. koresp. kun alilandanoj pri la higieno kaj instruado.

386. Monrovia (Skotlando).—S-ro J. D. Simpson, instruisto, 27, *Palmerston-street*, deziras korespondi aŭ interŝangi ilustr. poŝtkartojn kun alilandanoj. Ĉiam respondos.

387. Odense (Danujo).—S-ro J. Andersen, *Vesterbro 116 I*, tre deziras korespondadi kun geesperantistoj per poŝtkartoj ilustritaj. Tuj respondos.

388. Praha (Bohemujo).—S-ro F. Stěpanek, 241, *Karlín*, deziras koresp. kun gesamideanoj en ĉiuj landoj.

389. Beziers, Hérault (Francujo).—S-ro L. Agousou, 40, *Rue Auber*, dez. interŝ. ilustr. poŝtkart. kaj poŝtmark. Ĉiam respondos.

Technical Dictionaries.

The Provisional Committee, having received further promises of co-operation, desires again to express its thanks through the medium of this journal. The acting committee has now been appointed.

Circulars and forms, with full information, are being sent to all those who have promised to help; if anyone should by mischance fail to receive the same, he is requested to write at once to the Hon. Sek. Komitato por Teknikaj Vortaroj, B.E.A., who will be happy to supply the want, and also to send a further instalment of forms to those who require more.

More helpers are required, especially in the departments of medicine, chemistry, and various manufactures, and all should commence as soon as possible.

Britaj Konsuloj, Atentu!

Ĉar en nia numero de Julio ni intencas enpresi tabelon de ĉiuj Britaj Konsuloj kun adresoj, ni insiste petas, ke la samideanoj kiuj entreprenas tiun utilegan praktikan laboron por nia afero tuj skribu al ni ĉiujn sciigojn por la entabeligo kaj, krom tio, detalojn pri la progresoj de siaj konsulejoj.

Bicikla Klubo Esperantista.

1.—*Kunvenas Sabaton*, 2 Majo, je la 3a. *Loko*: Kew Bridge (Surrey side). *Celo*: Hersham, tra Bushey Park kaj Esher. 27 mejloj.

2.—*Kunvenas Dimanĉon*, 10 Majo, je la 3h. 15. *Loko*: Kew Bridge (Surrey side). *Celo*: Datchet, tra Hounslow kaj Colnbrook. 36 mejloj.

3.—*Kunvenas Sabaton*, 23 Majo, je la 3a. *Loko*: Ealing Common Stacidomo. *Celo*: Rickmansworth, tra Alperton kaj Pinner. 33½ mejloj.

4.—*Kunvenas Dimanĉon*, 31 Majo, je la 3h. 15. *Loko*: Kew Bridge (Surrey side). *Celo*: Ripley, tra Richmond Park kaj Esher. 40 mejloj.

Sekretario: M. E. L. Cox,

Adyar Studio, Bedford-park, W.